

KÖNYV

144 Ft

HÉT

IV. ÉVFOLYAM 14. SZÁM • 2000. JÚLIUS 13–27.

KULTURÁLIS KÉTHETILAP

Nyerges András

Kit ábrázol

Tisza István portréja?

Ember és gondolat

Vánca István

Interjú

S. Sárdi Margittal

Színház

Mozi – Video

Folyóiratszemle

Írófaggató

Tábori Zoltán

Iszlai Zoltán

Gyilkosok és
érdekvédők

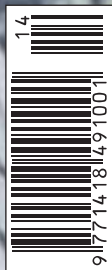
Kertész Ákos

Európai kultúra
– európai modor

Murányi Gábor

Egy türelmes
párizsi magyar

„Levelezésben mennyiségileg
túlteljesítettem Mikes Keleмент”
Beszélgetés Méray Tiborral

Az interneten is vásárolhat a Libritől

www.libri.hu

az online könyvbirodalom

„Utazzon” velünk kényelmesen,
olcsón a világ csodálatos tájaira...!
Óceánia Törökország 4980 Ft-ért

A Helikon Kiadó ajánlja

Óceánia

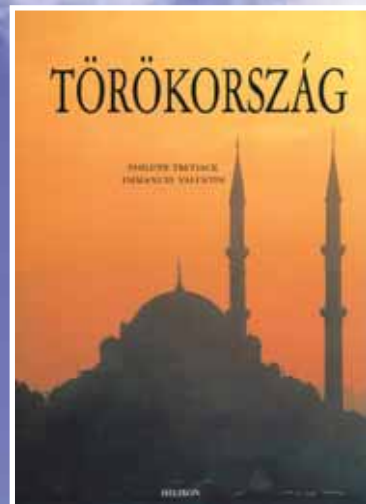
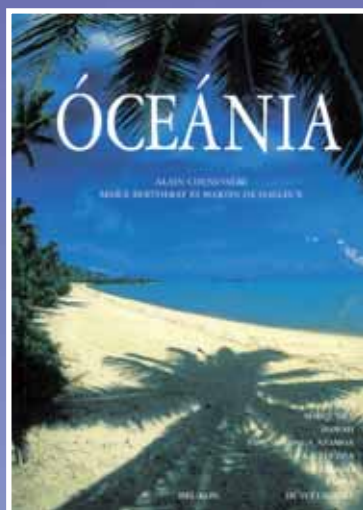
4980 Ft

Balzsamos illatú szigetek, kristálytisza vizek, türkizkék égbolt – csak néhány szó, és máris a déli tengerek Édenkertjében érezzük magunkat.

Törökország

4980 Ft

Csodálatos körutazás ez a könyv, amely csak az Ezeregy-éjszaka meséihez hasonlítható. Olyan, mintha egy képből szőtt pompás repülőszőnyegen ülne.

A könyvek megrendelhetők a Helikon Kiadónál (1053 Budapest, Papnövelde utca 8.), telefonon Borbír Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon, valamint megvásárolhatók a Helikon Könyvesházban: Budapest VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Az irodalom fontosságáról, még egyszer

Essünk túl a körmönfont gondolatmeneteken, és mondjuk ki szerény nyíltszá-
vúsággal, hogy az irodalom fontos, ön-
magáért valóan, mert művészet, a művé-
szet pedig az *emberség* jellemző sajátága.
Már az ókori görögöknél is... kezdhet-
nénk a történeti áttekintést, de gyors
megnyugtató: nem kezdjük. (Csak
így, zárójelben: ki emlékszik arra a törté-
nészeken kívül, hogy ki uralkodott
Athénban, amikor Szophoklész az Anti-
gonét írta?)

Fontos az irodalom sok más ok miatt is,
például, mert voltak idők, amikor – Illyés
Gyula után szabadon – az írókra hárultak
a „vízügyi” gondok is, mert az irodalom
– más művészeti ágakhoz képest talán
hatásosabban – képesnek bizonyult sze-
mélyek és társadalmak sorsát befolyásol-
ni, elég, ha csak a mi 1956-unkra utalok.
1956 azért is jó példa, mert az utóbbi tíz
évben sok-sok könyv foglalkozott az írók
és az 1956-os forradalom összefüggéseivel,
„előéletével és utókorával”, elemző
tanulmányok és dokumentumgyűjtemé-
nyek egyaránt, sokat tett például ez ügy-
ben Rainer M. János és Ständeisky Éva,
munkájuk nyomán átrajzolódott és ár-
nyalttá vált az a kép, ami irodalom és for-
radalom 1956-os összefüggéseiről ben-
nünk élt. Lapunknak e számában Méray
Tiborral közlünk interjút, könyvéről kri-
tikát, az ő személyes életútja is – melyben
1956-nak döntő szerepe van – az iroda-
lom fontosságáról szóló állítást igazolja.
Természetesen életünket és társadalmun-
kat nem csupán a szépirodalmi művek
befolyásolták 1956-ban, hiszen nem egy
esetben a korabeli hatalmat irritálta akár
egy irodalmi esszé is, ami „kegyvesztett”
szerző műveiről szólt, egy szociográfia,
ami elhallgatott igazságokat tárt fel, és a
művei által hitelesített író nyilvános sze-
replése is okozott fejfájást a korabeli ha-
talmasságoknak. Lehet ennek színéről és
visszajáról olvasni a Petőfi Kör vitáit köz-
lő dokumentumfüzetekben és a Magyar
Dolgozók Pártjának határozatait közlő
forráskiadványban.

Mindezek alapján tehát bizvást kijelent-
hetjük ismételten, fontos az irodalom.
Az emberiség, a magyarság egész történe-
te bizonyíték rá.

Vajon miért nem hiszik ezt el 2000-ben
(ld. Könyvhét 11 sz.) a baranyai diákok?

Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

Figyelem!
Tájékoztatjuk kedves Olvasóinkat,
hogy lapunk következő száma augusztus 10-én jelenik meg.

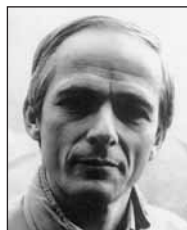
Beszélgetés
Méray Tiborral
4. oldal

Kertész Ákos
**Európai kultúra –
európai modor**
12. oldal

Nyerges András
**Kit ábrázol
Tisza István portréja?**
13. oldal

Írófaggató
**Tábori Zoltánt faggatta
Nádra Valéria**
14. oldal

4 „Levelezésben mennyiségileg
túteljesítettem Mikes Kelemet”
Méray Tibor, egy összmagyar lap
szerkesztője emlékezik
(Mátraházi Zsuzsa)

6 Egy türelmes párizsi magyar
(Murányi Gábor)

7 Gyilkosok és érdekvédők
(Iszlai Zoltán)

8 SZÍNHÁZ

9 Tudományos mércével is értékes
a sci-fi
Interjú S. Sárdi Margittal
(Szénási Zsófia)

10 FOLYÓIRATSZEMLE

11 EMBER ÉS GONDOLAT
Váncsa Istvánnal beszélget
Nádor Tamás

12 Kertész Ákos:
Európai kultúra – európai modor

13 OLVASÓSZEMÜVEG
Nyerges András:
Kit ábrázol Tisza István portréja?

14 ÍRÓFAGGATÓ
Tábori Zoltánt
kérdte Nádra Valéria

15 HANGRÖGZÍTŐ

16 AZ NKA IRODALMI ÉS KÖNYV SZAKMAI
KOLLÉGIUMA PÁLYÁZATÁNAK EREDMÉNYEI

18 SIKERLISTA

19 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2000. JÚNIUS 16–29.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvhét@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Lapmenedzser: Könyvű Judit és Orosz Csaba Gábor • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Szedés, tördelés: Recent Stúdió, Blasits Ildikó • Nyomás: Szikra Lapnyomda Rt. • Felelős vezető: Lendvai Lászlóné vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt.

„Levelezésben mennyiségileg túlteljesítettem Mikes Kelelent”

Méray Tibor, egy összmagyar lap szerkesztője emlékezik

„A párizsi vártán” címmel az idei Ünnepi Könyvhétre látott napvilágot a marosvásárhelyi Mentor Könyvkiadó gondozásában az Irodalmi Újság harminchárom évfolyamában, 1957 és 1989 között megjelent több száz, Méray Tibor tollából származó tanulmány, vezércikk, riport, könyvbírálat és glossza változata, amely „gazdag és hiteles képet ad a magyarországi társadalmi, politikai és kulturális élet alakulásáról, a politikai emigráció belső viszonyairól, a világpolitikai helyzet szüntelen változásáról és természetesen magának a szerzőnek a személyes tapasztalatairól, felismeréseiről”, amint előszavában Pomogáts Béla írja. Az 1950 óta Budapesten megjelenő Irodalmi Újság 1953 után a szellemi ellenállás fontos fóruma volt. A forradalom leverése után az Írószövetség e népszerű lapját is betiltotta Kádár János, de az újság 1957 májusában, amerikai segítséggel, Londonban újra indult. A Irodalmi Újság 1962-ben települt át Párizsba, ahol szerkesztését Méray Tibor vette át, s folytatta 1989 végéig, amikor is az orgánium a szerkesztő véleménye szerint befejezve küldetését, elbúcsúzott olvasóitól.

Sajátos közép-kelet-európai pályát járt be Méray Tibor. Az 1924-ben született, később bölcsészhallgatóként magyar–latin szakon végzett egyetemista az újságírást választotta hivatásul. Hamarosan a Szabad Nép belső munkatársa, koreai, majd berlini tudósítója lett. A náci uralom bűneinek és a háború embertelenségének elítélése sodor-

ta a kommunista eszmék, majd a kommunista párt hívei közé. Az Írószövetségnek 1953-tól egy éven át párttitkára, majd titkára volt. Az újabb zsarnokságot felismerve fordult szembe a kommunista ideológiával és a pártvezetéssel. A forradalmat követő emigrációban pedig városos szenvedéllyel tartotta életben az Irodalmi Újságot. A Mentor kiadta két kötet oldalairól is kirajzolódó pályájáról beszélgettem budapesti találkozásunkkor Méray Tiborral.

– *Minek tartja magát, írónak, szerkesztőnek, politológusnak?*

– Nyugdíjasnak. Mindenbe belekontárkodtam, a leg hosszabb ideig és a legkövetkezetesebben persze az újságírásba. Megírtam féltucat regényt, ugyanannyi forgatókönyvet is. Írtam történelmi jellegű könyveket. Csak azt nem fogadom el, hogy politológus lennék, mert azt sem tudom, hogy mi az. Amikor látom egyeseknél, akár Franciaországban, akár itt, lábujjzetben azt, hogy az illető politológus, egy kicsit bizalmatlanná válok. Amikor aztán az „előremutató” következtetésig jut el, akkor az a francia mondás ötlük az eszembe, hogy „a jóslás mindig veszélyes, különösen ami a jövőt illeti”.

– *Mi volt az a felismerés, amely Önt – meg ne bántódjék! – sztálinista újságíró létére Nagy Imre köréhez közelítette?*

– Nagy Imre újszerű politikája, tanítása, bátor következetessége volt az, ami a szemeket 1953-ban kinyitotta, kiét korábban, kiét később. Esetemben talán a döntő sze-

repet mégis az játszotta, hogy beszélhettem olyan emberekkel, akiket a Nagy Imre-kormány idején kiengedtek a börtönből, olyanokkal, mint Losonczy Géza vagy Szász Béla vagy Pálóczi Horváth György, és ők elmondták, hogy minden, amivel vádolták őket, hazugság volt. Elmesélték, miként kényszerítették ki belőlük a hamis vádlomásokot. Ez lelkiileg mindannyiunkra, akik Nagy Imre köréhez tartoztunk, iszonyú hatással volt. Ekkortájt – 1954-ben – írtam egy, ma azt mondanák, oknyomozó riportot arról, hogy a szabad vallásgyakorlást hirdető alkotmány ellenére elbocsájtottak valakit „racionalizálás” címén, a nyugdíjkorhatár elérése előtt fél évvel, azért, mert hívó katolikus. Néhány napon belül hatszáz levelet kaptam, amelyekben az emberek elmondták a maguk sérelmét, tapasztalatát különböző visszaélésekről. Ez az írás és a visszhangja hozzájárult ahhoz, hogy néhány hétre rá leváltanak a szerkesztőbizottságból és azután eltávolítsanak a laptól.

– *Mikor jött rá az ’56-os forradalmat követően, hogy emigrálnia kell?*

– November közepén Aczél Tamás barátomnak, aki biztatót, hogy menjek vele Nyugatra, még a kandallónak dőlve szavaltam: „Itt élned, halnod kell”. Rá egy hétre Nagy Imrééket „kiengedték” a Jugoszláv Nagykövetségről. Tudtuk, hogy hány óraker jönnek ki, s hogy a megállapodás szerint hazamehetnek. Baráti társaságban voltam és percenként hívtuk a lakásukat. Semmi választ. Majd következett a közlemény a rádióban, hogy Nagy Imre és társai *saját kérésükre* Romániába távoztak. Ismertük Nagy Imrét és tudtuk, hogy ha valamit kért, az nem Románia volt. Esetleg Jugoszlávia, amelyik nem volt benn a szovjet blokkban, de még inkább az, hogy egyszerűen hazamehessen és, ha kell, visszavonuljon, ne politizáljon. Azt mondtam akkor a feleségemnek: kezdődik előlről a hazudozás. A lényegről, a nemze-

ti érdekekről, a szovjet megszállásról itt nem lehet úgy írni, ahogyan én írni akarok. Megyünk. Negyvennyolc órán belül már nem voltunk itthon.

– *Nagy Imréhez szoros szálak fűzhetők, hiszen már ’59-ben megjelent a könyve róla, az életéről és a haláláról.*

– Még élt Nagy Imre, amikor – 1957-ben – írni kezdtem a könyvet. Nagyon bosszantott, hogy őt nyugati körökben habozó, ingadozó, gyenge embernek ábrázták. Jó szándékú, jóakarátú, írták róla, de nem igazi politikus, lám, a forradalom alatt mindig elkésett, mindig 24, 48 órával később állt csak a tömegakarattal mellé. Ő bezzeg nem Gomulka, aki a szovjetekkel szemben milyen ügyesen manőverezett, és hatalmon van... Ez a lebecsülés nagyon bántott. Elhatároztam, hogy megpróbálok róla hiteles képet festeni. Nem ő ingadozott, – az események voltak drámaiak, görög tragédiához foghatóak és szerettem volna látni akármelyik nyugati politikust, aki jobban helyt tudott volna állni ebben a helyzetben, mint ő. Ezért született meg ez a könyv, amelyet a következő esztendőben fejeztem be, röviddel azután, hogy Nagy Imrééket kivégezték.

– *Mire tudott hagyatkozni? Csak az emlékeire, a megtapasztalt dolgokra, hiszen külföldön híján lehetett a szakirodalomnak?*

– Részben az emlékeimre, részben azért akadt valami forrásanyag, 1945 után is jártak a párizsi Nemzeti Könyvtárba a magyar újságok, de ami a legfontosabb volt: a müncheni Szabad Európa Rádió, amelyik a saját adásait nem publikálta, egy nagy kötetben kiadta a magyar rádióadások teljes szövegét a forradalom alatti időkből. Ez komoly dokumentációs alap volt a könyv megírásához. Ezenkívül kimentettem egy könyvet, amelyet Nagy Imre nekem dedikált. A munka 55-ben jelent meg, tíz év írásait és beszédeit tartalmazta. Ezeket analizálva sokat meg lehetett tudni Nagy Imréről, az

emberről, mert egy-egy vidéki beszédében, amikor földet osztott, meg amikor az országgyűlés elnöke lett, elmondott szinte lírai elemeket a fiatalokáról, Kaposvárról, munkásmozgalmi kezdeteiről.

– *Az Ön életének fő műve az Irodalmi Újság volt. Kiváló munkatársakkal dolgozott, Szabó Zoltántól, Ignotus Pálon, Cs. Szabó Lászlón, Fenyő Miksán, Kerényi Károlyon, Faludy Györgyön, Fejtő Ferencen, Határ Győzőn át Sárközi Mátyásig, Gömöri Györgyig, Albert Pálig. Nem lehetett könnyű megszervezni egy-egy lapszámot, hiszen e jeles emberek szanaszét éltek a világban.*

– Nem kívánom egyetlen szerkesztőnek sem, noha a gárda valóban kiváló volt. Az Irodalmi Újság levelezését a Petőfi Irodalmi Múzeumnak adományoztam. Kamionnal kellett elszállítani az anyagot Párizsból Budapestre. Minimum tízezer levelet – kéziratot kaptam, és emigrációban csak úgy lehet szerkeszteni, ha az ember mielőbb mindenkinek válaszol is. Menynységben legyőztem Mikes Kelemt – a minőségről persze ne beszéljünk.

– *Hogyan lehet emigrációban főntartani egy lapot?*

– Nehezen. Küszködve. Állandóan a csőd szélén álltunk és mindig valami csoda történt, az utolsó percben valaki jelentkezett, aki anyagilag mentőövet dobott. Nem gazdag emberek voltak, – a gazdagok sohasem adtak semmit...

– *Önmagát miből tudta eltartani?*

– A Nagy Imre-könyvön kívül Aczél Tamás néhai barátommal megírtuk a „Tisztító vihar” című művet a forradalomhoz vezető útról. Terjedelmes kötetet jelentettem meg a szovjet–kínai konfliktusról, amelyben kvázi történészként visszamentem a 16. századig, amikor először találkoztak a Szibéria felől jövő oroszok a kínai császár katonáival. Rámutattam, hogy ez a konfliktus nem mai keletű. Az ilyen könyv megírása sok éves munkát jelentett, ezért akármilyen jól jövedelmezett

is, ha elosztottam évekre-hónapokra, akkor a létminimum alatt maradt a keresetem. Így hát írtam egy egész sor krimit, amiket egy-egy hónap alatt befejeztem, s ezeket jobban megfizették, filmeket is készítettek belőlük.

– *Miért nem jelentek meg a művei Magyarországon?*

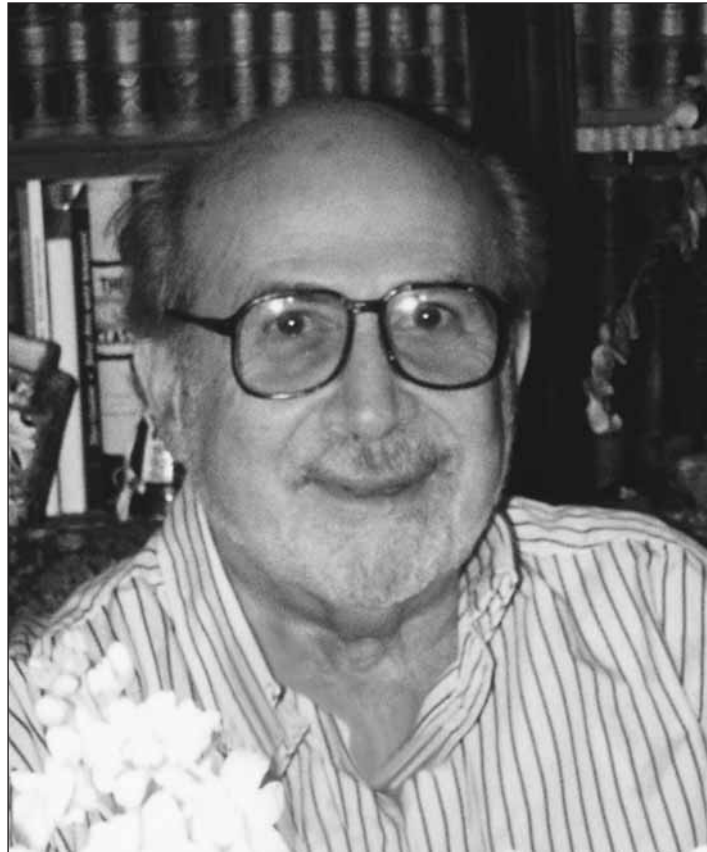
– 1989-ig erről szó sem lehetett. Feketelistán voltam. 1989 tavaszán a Nagy Imre-könyvet kinyomtatták Budapesten egy szörnyű kiadásban. A 300 oldalon 250 sajtóhiba van, miközben én az azóta eltűnt kiadótól csak egyet kértem, azt, hogy sajtóhiba ne legyen benne. A Nagy Imre-temetés idején, 1989 júniusában ez a kötet majdnem százezer példányban fogyott el, de azután az ilyen jellegű művek iránt visszaesett az érdeklődés.

– *Ezért nem hozta haza Magyarországra az Irodalmi Újságot?*

– Itt 1990-ben szabad választások voltak, a sajtó is szabad lett. Nem találtam elfogadhatónak, hogy egyéb, már szabad orgánumok közé beékelődjünk, olvasókat vegyünk el másoktól vagy esetleg anyagilag vergődjünk. Ez a lap odakint összmagyar lap volt. Szerepeltek benne urbánusok és népiek, és keresztények és zsidók és ateisták, és jobboldaliak és baloldaliak és királpártiak és exkommunisták. Két szélsőség kivételével. Se sztálinista, se fasiszta mondanót nem közöltünk. Az írás minősége számított és nem az, hogy honnan jön az az ember, aki a sorokat papírra vetette. Nekünk annak idején volt közös célunk és közös ellenségünk. Ma se a célok nem közösek, sem az ellenfelek. Ilyen körülmények között jobb, ha a lap nem keveredik bele a belső viszályokba – elhallgat.

– *„A párizsi vártán” című könyv miért pont most jelent meg?*

– Nekem eszembe sem jutott ennek a könyvnek a megjelentetése. Az erdélyi Mentor kiadó írt nekem másfél éve egy levelet ezzel a könyvtervvel. Megpróbáltam lebeszélni őket a vállalkozás-

ról, mondván, hogy a mai Magyarországon még a befektetett pénz sem térülne meg az érdeklődés hiánya miatt. Amikor aztán, ismételt buzdításukra, összeállítottam a kötetet, akkor azt láttam, hogy ez valamiféle ellen-történelemkönyv. Nemcsak a Kádár-rendszer tükröződik benne, úgy, ahogy mi külföldről láttuk (és nem úgy, ahogyan itthon lehetett, vagy kellett írni róla), hanem a nemzetközi összefüggések is kiviláglanak belőle. A Nemzeti Kulturális Alap elutasította a kötet anyagi támogatását. Gondolom: a személyemmel lehetett bajuk, mert tudomásom szerint a kiadó más könyveihez adtak segítséget. A megbüntetett nem én vagyok, ez a 800 oldal nekem semmi jövedelmet nem hoz, hanem az erdélyi könyvkiadó. Hálásan emelem meg a kalapom a marosvásárhelyiek előtt.

– *Mostanában 1956 elvesztette a korábban iránta megnyilvánuló érdeklődést. Hogyan éli meg ezt a közönyt Ön, akinek számára sorsfordítók voltak azok az események?*

– Ez engem nem aggaszt. A társadalom ma mással van el-

foglalva. A forradalmat évtizedeken át sokan gyalázták, nemzedékek nőttek föl ilyen közegben. Amikor már szabad volt róla beszélni, egy sor marakodás következett, ami kedvét szegte sok embernek. De történelmi perspektívában olyan mindegy, hogy most mi van. Ahogy harminc éven át meg voltam győződve arról, hogy Magyarországból szabad ország lesz, demokrácia lesz és a Szovjetunió egyszer összeomlik (egyébként gyorsabban, mint gondoltam volna), ugyanúgy meg vagyok győződve arról, hogy '56-ra ötven év múlva az akkori generációk úgy fognak felnézni, mint ahogy most a Nyugat felnéz rá. Meg fogják érteni, hogy a XX. századi magyar történelemnek, de szinte azt mondhatnám: az 1100 éves magyar történelemnek jóformán egyetlen olyan eseménye van, amit az egész világ ismert és ismer, és ez 1956. Nagy Imréről, Mindszentyről és a pesti srácokról minden nyugati történelemkönyv megemlékezik, minden középiskolában és egyetemen tanítják, csak ezt itthon még nem tudják. Majd rájönnek. A történelem türelmes.

Mátrabázi Zsuzsa

Egy türelmes párizsi magyar

„Sohasem kételkedtem abban, hogy ez a könyv egyszer magyar földön is megjelenik. Legfeljebb azt nem tudtam, hogy megérem-e. Megértem. Több mint harminc évig kellett rá várnom. Megérte.”

Egy olyan könyv fülszövegéből idéztem most, amelyik 1989 tavaszán a sajtószabadság eljövételét jelző „első fecskék” egyikeként jelent meg Magyarországon. Legálisan, ISBN-számmal. A *Nagy Imre élete és halála* című kötet kézirátát szerzője, Méray Tibor 1957–58-ban vetette papírra, mondván, tapasztalván, hogy olykor „a papír tartósabb, mint az emberi fej”. Az akkor több tízezer példányban elkapodott memoár-életrajzból több nemzedék jószerevével először ismerhette meg az 1953–56 közötti, évtizedeken át hazugságokkal agyonmaszatolt történelmi időszakot. Noha azóta Nagy Imréről igen kiváló, kétkötetes tudós monográfia is született Rainer M. János tollából, az immár négy évtizeddel ezelőtt keletkezett Méray-mű lényegén, következtéseiben nemigen akadt kiigazítani való.

Mindezt most – amikor a szerzőnek legújabb, *A párizsi vártán* című kétkötetes összeállításáról írok baráti elfogultságú sorokat – azért tartom fontosnak ismét emlékeztetbe idézni, mert a Méray-oeuvre elmúlt évtizedbeli hazai, visszhangtalan fogadtatása igencsak megdöbbentő. A Nagy Imre-kötet után, még 1989-ben hazaért annak ikerkönyve, az Aczél Tamással együtt ugyancsak 1958-ban, az emigrációban publikált *Tisztító vihar*, melyben az önbírálat nem kívülről adott parancsra, hanem belső szükségességből fogalmazódott meg. Ez a további életére, tevékenységére meghatározó beés felismerés egyben hitelesítette is, magyarázta is három évtizedes emigrációs, majd azóta az itthoni megszólalásakor is „tetten érhető” kelle-

metlen, ám éppen ezért visszhangtalansággal honorált konokságát. (A *Falra borsó* című 1997-es, a magyarországi szabad sajtóban megjelent publicisztikáit közreadó kötete – a cím-jóslat szomorú beteljesedéseként – is szinte észrevétlen maradt.)

Mérayt azonban az emigrációs lét türelemre tanította (lásd bevezető idézet), s mert „a papír tartósabb, mint az emberi fej”, újra és újra, megalkuvás nélkül mondta és írta a magáét – bízva abban, hogy javaslatait, prognózisait legalább az „idő”, az utókor visszaigazolja majd. S az eltelt történelmi idő újra és újra visszaigazolja őt, az elemzőt. S visszaigazolja őt, a szerkesztőt is. Ehhez elegendő csak belelapozni az emigráció egyik, szerintem legfontosabb orgánumának, az általa hosszú-hosszú éveken át szerkesztett – majd 1993-ban nyolckötetes faksimile-kiadásban a hazai olvasók által is hozzáférhetővé vált – Irodalmi Újságba.

A mintegy 50–60 ezer gépelt oldalnyi, a politika- és az irodalomtörténet, s az emigrációs história kimeríthetetlen tárházának bizonyuló kiadvány „hazahozása”, közkinccsé tétele Méray eléggé nem méltányolható történelmi tette. A nyolckötetes tárház, amióta megjelent, akkor is megkerülhetetlen adaléka a magyar politika- és irodalomtörténetnek, ha a politológusok és irodalmárok között sokan vannak is, akik tudatlanságból vagy tájékozatlanságból ma még elkerülik ezt az csobogó forrást.

A 33 évfolyamot megért emigrációs IU-ban körülbelül 2000 oldalt töltenek meg Méray Tibor Magyarországra irányuló „falra borsó”-cikkei. Bár ez utóbbi megállapítás – ha nagy vonalaiban igaz is, mégsem teljesen helytálló. Mert az IU, főleg a '70-es évek közepétől a legkülönfé-

lébb hajszázrepedéseken, például a Szabad Európa Rádió által ismertette, vagy cipősfátnak álcázva beszivárgott, a címzettek kezébe került – és hatott. Arról az „apróságokról” nem beszélve, hogy például az IU-ból, illetve most már *A párizsi vártán* című összeállításból pontosan rekonstruálható, hogy a '60-as évek elején a Magyar Szocialista Munkáspárt első titkára, Kádár János nem másról, mint az élesszeműen elemző Méraytól „kölcsonyozta” azt a később nevéhez kötött – valójában persze Krisztushoz kapcsolódó – szlogent, miszerint „aki nincs ellenünk, az velünk van...”

Magam, aki az Irodalmi Újság történetével is, Méray életművével is „hivatalból” foglalkoztam, eddig is ismerem a kötetbe válogatott írásokat. Mégis, ezek a három évtizedet átfogó elemzések most, a szerző kronológiai sorrendet megtartó válogatásában, mikor a marosvásárhelyi Mentor Kiadó jóvoltából kiemelődtek az újságfolyamból, számomra is jókora meglepetést tartogattak. *A párizsi vártán* született, ám a legapróbb magyarországi rezdülésekre is a szeizmográfként reagáló Méray-írásokból válogatott több mint hétszáz oldal sajátos történelemkönyv, meghökkentő ismerettéka – és letehetetlen olvasmány. Még a mindig mindent jobban tudó utókorból tekintve is lenyűgöző az a tudás és biztos eligazodás, ahogy a szerző kortársként – máig érvényesen – kommentálta az egykori eseményeket. „Nem volt erőszak?” – kérdezi például 1957-es – a kérdésére igenlő választ adó – cikkében Méray, amikor a kádári sajtó lelkesedve ünnepelte, hogy magyar írók kollektíven tiltakoztak a magyar kérdés ENSZ-ben való megtárgyalása ellen. „Aki hisz Istenben, imádkozhat Prágáért. Aki ateista, csak reménykedhet” – ekképpen jelzi előre 1968 júliusában az augusztusi csehszlovákiai bevonulást a hiperrealista Méray, miközben kinyilvánítja szolidaritását is a cseh és szlovák népnek. Amikor pe-

dig idehaza 1985-ben az új választási törvényben a szocialista demokrácia kiteljesedését ünneplik, akkor Méray „emigrációs borsóként” szelíd iróniával emlékeztet arra, hogy Soprontól nyugatra kisé mást értenek demokrácia fogalma alatt, mint a „kötelezően előírt kettős jelölést”...

Az adott eseményekre reagáló, ám azokat mindenkor történelmi távlatba helyező, igazságait konokul és türelmesen ismétlő Méray-cikkek mai olvasmányként nemcsak az elmúlt korról mondanak logikus magyarázatot, de kristálytisztá lenyomatát adják a szerző távlatos gondolkodásának, s érthetőbbé teszik Méray mai csorbítatlan – türelmetlenül türelmes – következetességét is.

Murányi Gábor

(Méray Tibor: *A párizsi vártán. Írások a Szajna mellől. 1–2. kötet. Mentor, Marosvásárhely 2000.*)

A NYÁR LEGJOBB KALANDJAI!

Világsiker Angliából
LAWRENCE NORFOLK:
A PÁPA RINOCÉROSA

A történelmi regény a reneszánsz Rómában egy válság felé tartó elszigetelt szerzetesi közösséget mutat be; ahol minden egy rinocérosz elejtésében konkludál...

Világsiker Amerikából
TOM WOLFE:
TALPIG FÉRFI

Atlantai fekete-fehér konfliktus, amit egy internetes pletykakalap robbant ki, hogy hírvilág adja: a népszerű fekete futballista megerőszkolta egy fehér iparmágnás lányát...

A KÖTETEK ÁRA: 2990 Ft

Gyilkosok és érdekvédők

Magvas tanulságot hordozó (bár nem vigasztaló) bűnügyi történeteket kombinált egybe *Kertész Ákos* abban a nagy horderejű nyomozási folyamatban, melynek irányítója, hőse, s részint áldozata egy roma alezredes. Dédelgetett terve, hogy rendőr-középis-kolat hozzon létre cigány származású fiataloknak. Meggyőződése: ezek a jól kiképzett rendfenntartók majd eredményesebben tudnak dolgozni, mint úgynevezett gádzsó kollégáik, hiszen sors-társaik róluk nem tételezik fel, hogy minden cigányt eleve gyanakvással fogadnak. A rendőriskolával kapcsolatos nehézségek mellékszálként szerepelnek a cselekményben, melynek kiindulópontja egy sajtóbirodalom-tulajdonos elleni bérnyilkosság feltételezett összefüggése a kábítószemben utazó orosz-ukrán maffia viselt dolgaival.

A bonyolult megfeleltetések kétségtelenül igényelnek né-

mi odafigyelést a „közölvásótól”. Írónk azonban gondoskodik róla, hogy a tartalmas izgalom vonzó formában érvényesüljön a feszesre szerkesztett, óvatosan, csínján emelt szintű krimifélében. Az ébrentartás eszköze a szereplők állandó akcióba-merítése, valamint a különféle agresszív megnyilvánulások (s indítékai) kendőzetlen elővezetése. A könnyörtelen históriában csak igen kevesen nem verekszenek azonnal, ha úgy érzik, másként nem boldogulnak, beleértve az akár legjobb szándékú detektíveket is. Ennyiben *Kertész* a kemény amerikai iskola híve, követője. Nem hajlandó tehát senkit azzal áztatni, hogy a becsületes nyomozóknak is vannak indulataik, és nem lehetnek szívbarajosak, ha gyanúsítottjait az igazság bevállására akarják rákényszeríteni.

A teljes könyvön végigvonuló romaproblémakör taglalása mellett a lendületes, per-

cekre nem lanyhuló felderítő munkának állandó motívuma az a kérdés: meddig mehetnek el a nyomozók a bizonyítási eljárásban? Ha túllőnek a célon, akkor a gyanúsítottak bevallanak bármit, s közben elhallgatják súlyosabb büntetteiket. A rutinos titkolózás érvényesülésére kell számítaniuk akkor is, ha arra keresik a választ, kiknek is áll érdekében a szóbanforgó ügy tisztázása és kik azok, akik csupán egy-két kellemetlen végrehajtótól óhajtanak megszabadulni, hogy aztán folytathassák megszokott üzemeiket, hatalmi és pozícióharcaikat a tisztességes emberek rovására. Ez utóbbi urakat érezhetően megveti az író. A korpulens bankvezért, a meggyilkolt média-mágnás részvétmentes presztízs-ellenfelét, leplezetlen ellenszenvvel ábrázolja.

Művészileg egyszerűbb dolognak tartja a pitiánerek meg az elvetemült nehézfiúk bemutatását. A zavarosban halászó kínaiakat nemegyszer elnéző tréfálkozással kezeli. A maffiózókat és a mindenre kész gyilkosokat brutális átlatként tünteti fel. Nála ők nem érdemelnek sem közelebbi ismeretséget, sem kímé-

letet. Ennek a csöppnyi elnagyoltságnak, árnyalatlanságnak funkcionális oka van a történetben, amely bizonyos szempontból ezért végződhet totális leszámolással, néhány rémes oldalon át mérszárzékké változtatva az éppen adott terepet.

A számos meglepetéssel szolgáló – köztük természetesen látszó véletlenekkel is bátran, sőt vakmerően operáló – bonyodalom értékeléséhez hozzátartozik, hogy a hazai társadalmi mozgásokat változatlanul élénken nyomon kísérő szerző ügyesen aktualizál. Egyebek mellett előszeretettel vonultat föl olyan fazonokat, akiket a publikum a rádióból vagy a televízióból úgy ismer, mint a rossz pénzt. Más típusok a hibátlanul működő írói képzetnek köszönhetik ropantul virgonc, vagy libabőrözhetően félelmetes létezésüket. Így áll össze, s telik meg olykor kínosan naprakész, való élettel egy tisztességet kereső és hirdető krimi, amely sajnos sehol másutt nem játszódhatna, mint az zredforduló Magyarországon.

Islzai Zoltán

Kertész Ákos: A tisztesség ára. Ab OVO, 196 1., 1600 Ft

Antal Imre: Pami Emlékek, élmények, kalandok

EPS Trade Kft., 287 oldal

Pami. Ezen a néven csak imá-dott Édesanyja szólíhatta, amíg élt. Azóta minden megváltozott. Antal Imre ezentúl csak a mindenki által ismert polgári nevét használja. Az Űnnepi Könyvhétre jelent meg a tíz évvel ezelőtti első kötet második, bővített kiadása.

Évtizede még az Érdekes Újság riportjában egy optimista ember szólalt meg: „Nagyon szeretek élni, és hála istennek, nem vagyok megverve az irigység, a féltékeny-

ség meg a szerezni vágyás tulajdonságaival” – nyilatkozta. A most megjelent kötet zárszava, amelyet a pályatársak egy-egy kis írása is színesít, korántsem sugall ilyen derűlátást.

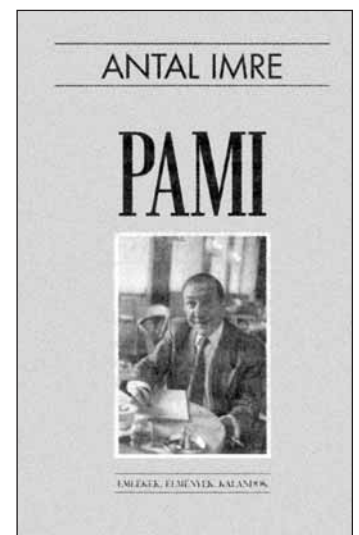
Antal emlékeiben megelevenednek a korabeli Hódmezővásárhely képei. Belelapozhatunk a családi albumba, részesei lehetünk a kisvárosi életmód megannyi meghitt pillanatának.

A szerző elég „korán” született ahhoz, hogy primér élmé-

nyei maradjanak a régi polgári világról és a háború borzalmas megpróbáltatásairól.

Aztán szárnyra kapta a hírnév: ismert ember, híres zongoraművész lett. Kinyíltak a határok is, a sok-sok bel- és külföldi fellépés számtalan kalandot, impressziót hozott. Egyben művésztársak barátságát is szerte a világban. A televízió is hamar felfedezte színészi vénáját, verbális tehetségét. Hosszú-hosszú évek teltek el a televízió szolgálatában.

A szerző zárszavában a csodák végleteiről elmélkedik. Az egyik okkult eset egy indiai fakír produkciója, aki mindenki szeme láttára egy földre terített fehér lepedőn fekve lebegni kezdett. A másik véglet: amikor valaki a napi sajtó hasábjairól értesül, hogy a munkahelye nyugdíjba küldte.

De történhet bármi, az intellektuális értékeket, a humort, a tehetséget nem lehet nyugdíjazni. Ezek jelentik Antal Imre máig töretlen népszerűségének zálogát.

Tausz Anikó

Színházi könyvek

Vekerdy Tamás: A színészi hatás eszközei

*Zeami mester művei szerint
Ursa Minor könyvek, 536 oldal*

■ Harmadszor jelenik meg (1974, 1988) ezúttal a lehető legteljesebb formában a japán no-színház XV. századi művészeinek, Zeaminak a mesterségét oktató könyve Vekerdy Tamás magyarázataival, és Kemenczky Judit japánból fordított drámaszövegeivel. A könyv nem olcsó, nem is albumszerűen látványos – ám ezúttal is kapós. Oka lehet ennek az, hogy a „mesés” Kelet titkait még mindig szívesen firtatja a nagyközönség, mert megváltó életreceptet remél tőle (ahogy a túsúrások gyógyásztától vagy a japán ipari forradalom sikereitől). Életeti ezt az érdeklődést a civilizáció áldásaitól megcsömörlött európai Kelet felé fordulása csak úgy, mint az őszinte érdeklődése: más kultúrák megértésének vágya. Vekerdy Tamásban kitűnő idegenvezetőre talál az érdeklődő: képzettsége és fogékonysága folytán képes meglátni és megértetni, hogy a no-színház oktatása egyszerszerűen filozófia és életvitel oktatása is. Több mint ötszáz éves múltja van, ugyanakkor egybevág valamennyi képzés alapszámjával: jelentős eredményeket nem az egyes fogások átvételével lehet elérni, hanem az alkotó ember teljes habitusának formálásával.

A japán színjátszás sajátos formája – a no – a XIV. század végén alakult ki részben a népiünnepélyeken bemutatott dengaku, részben a templomok előtt játszott szarugaku egyesítésével. Első mestere Kanami volt, akit fia, Zeami (1363–1443) követett, majd ennek fia, Motomasza vitte tovább, hogy utóbb az unokaöcs ágán – Onami – folytatódjék.

Ahogy más mesterségek, úgy a színjátszás is családi hagyomány volt, s Zeami jegyzetei azt szolgálták, hogy avatatlanok, vagy épp a konkurensek ne tudják olyan tökélyre vinni a művészetet, mint az ő családja. A sa-

ládi iratokat titkosan kezelték a Zeami-örökösök, s csak e század elején váltak hozzáférhetővé mások számára is. Zeami mester három stációt állapít meg a színészi munka során: átváltozás – megjelenítés – hatás. Hogy ezeknek hiánytalanul meg lehessen felelni, az kell, hogy a család kétéves kora táján kiváltsza a *tehetségesnek* látszó gyermeket (csak olyan jöhet szóba, amelyik a családhoz tartozik), ének, tánc és meditációk gyakorlásában jártassá tegye, egyszersmind szokásává váljon az életvitel és életszemlélet zenbuddhista szellemiségű gyakorlata. Vekerdy itt s más pontokon is felhívja figyelmünket arra, hogy voltaképp az európai sportolókat, artistákat is ilyen testi-lelki képzéssel oktatják, sőt, az elhíresült modern színház-stúdiók is ehhez a keleti szokáshoz, képzési módhoz nyúlnak vissza több-kevesebb tudatossággal. Gondoljunk csak az orosz Sztanyiszlavszkijra, az amerikai Actors Stúdióra, de akár a Grotowsky teremtette pszichodinamikus színházra is. Zeami azonban többet foglal-

kozik az életszemlélettel, az önismeret és meditáció kialakításával, ezért Vekerdy nagyon helyesen megismerteti olvasóját azokkal a filozófiai kérdésekkel is, amelyek a no-színház (és persze a közönsége) szemléletét is áthatják, de van rá szeme, hogy Arisztotelésztől Eugen Barbáig utaljon a mimezist szolgáló európai rokonvonásokra is. Az érdeklődő – még ha gyakorta kell is a jegyzetekhez lapoznia – már-már úgy érzi, hogy érti Zeami mester hagyatékát, tudja, hogy mi a no. A meglepetés akkor éri, amikor a no-drámák szövegét kezdi olvasni és ... semmit sem ért, kivált keveset élvez belőle. Bizony, ezúttal is igaz a nietzschei megállapítás: jelképek erdején át vezet az út – s mi nemigen vagyunk jártasak a jelképek olvasatában.

Azt azonban megtanulhatjuk, hogy ezek a jelek is megfejthetőek, Kelet nem varázslat, hanem egy másik nyelv, jelrendszer. S ugyanaz a célja, mint az európai művészeteknek: az ember alkotó alázatát a szellem felszabadításának szolgálatába állítani.

–kes

Molnár Ferencről

■ Ifjabb éveiben Molnár törzsvendég volt Bródy Sándor asztalánál a New York kávéházban, ahol nem mindig az irodalom esztétikájáról folyt a beszéd, hanem például egy ízben arról a fennkölt kérdésről, hogy hordjon-e úriember télidőben hosszú jéger alsónadrágot? Bródy úgy vélte, hogy egy huszadik századi gentlemenhez ez bizony tényleg nem méltó. Ám miközben Bródy kifejtette erre vonatkozó álláspontját, Molnár pillantása az asztal alatt az író nyújtott lábára esett. A nadrág alól pedig vígan tekergőzött kifelé a hosszú jégeralsó kibomlott pántlikája.

– De Sándor bácsi – mondta Molnár –, hiszen te is jégert viselsz, kilóg a korca!

Bródy lenézett az asztal alá, és csak legyintett: – Az nem az én lábam...

Molnár Ferenc és Fedák Sári még a válaszuk után is jóideig csatározta, Zsazsa, aki színésznőként soha nem használta Molnár nevét, szerepet kapott New Yorkban, és tudván, hogy mennyire ismert ott az exférje, ragaszkodott hozzá, hogy nevét Sári Molnár-Fedák-ként írják ki a színház fölé. A feldühödött Molnár azonban napokon belül a következő keretes hirdetést jelentette meg a New York-i sajtóban:

A magyar színművész, aki Sári Fedák-Molnár néven lép fel a Broadwayen, nem a feleségem és nem az anyám. – Molnár Ferenc.

Egy ízben Habsburg Ottó tiszteletére estélyt adtak az amerikai magyarok. Molnárt meghívták, de nem ment el.

– Miért nem jön el, Feri, hiszen Habsburg Ottó rokonszenves egyetemi előadó, nem pedig pökhendi arisztokrata?

– Nem megyek el – mélázott az író –, mert megtörténhet, hogy Molnár Ferencként érkezem és Herczeg Ferencként távozom.

Sárközi Máttyás: Színház az egész világ – Molnár Ferenc regényes élete című könyve alapján.

Szalay Károly: Színházi anekdoták könyve

Saxum Kft. 272 oldal

■ A regényíró, irodalomtörténész – Karinthy Frigyes kitűnő monográfusa – a világ és magyar színpadok jeleseiről összegyűjtött adomákat adja itt közre. Igen helyesen állapítja meg a bevezetőben, hogy az egybeszerkesztéskor vette maga is észre, hogy „sajátságos színház-történet” kerekedett ki az elbeszéltekből. Kár, hogy e felismerés hatására nem fésülte át még egyszer a szöveget, s nem vált ez a történelmi szál tudatosabbá. Akkor talán az is kitetszett volna, hogy esetenként érdemes lett volna feszesebbé tenni az adomákat. Nemegyszer ugyanis kénytelen kitérőket, magyarázatokat szűrni a csattanós kis adoma szövetébe, hogy a mai olvasó is értse, „mi a poén” itt. Márpedig a csattanó halála a magyarázkodás. Magyarázkodni pedig sajnos – muszáj, tehát nagyon meg kell találni a helyét annak, hogy hol tegye. A már megkezdett adoma menetébe iktatni bizony nem szerencsés. Előre kell bocsátani a tudnivalókat, hogy célirányos maradjon maga az anekdota. A bevezetőt azonban kitölti egy másik magyarázat: az adoma hősének kilétét kell rögzíteni. A kényszerű adatközlésben, agnoszkálásban leül a csattanó. Ezen egyszerű szerkesztési fogásokkal segíthetett volna a szerző: kiemelt lexikonadatokkal, évszámokkal, találobb címekekkel. Hasznára szolgált volna az elevebb megjelenítésnek az is, ha az innenonnan összegyűjtött történeteket átszilárdítja (végtére is nem használ idézőjelet). A nyelvi pongyolaságok, a régies modor ritkán hozzák közelebb a mai olvasót a megidézett korok figuráihoz.

Mindezek dacára jó szórakozással szolgál az olvasónak a kötet, és bizonyára megérné folytatni, átszerkeszteni kevésbé dekoratív és olcsóbb!) kiadás számára.

–kes

Tudományos mércével is értékes a sci-fi

S. Sárdi Margit összeállítása a galaktikások legjavát rendezte egy kötetbe

Amerikában a közműveltség része a tudományos-fantasztikus irodalom. Számos egyetem fakultásán lehet sci-fivel foglalkozni, igaz, szinte kizárólag az amerikai szerzőket ismerik el. A tudományos érdeklődés Európában is e műfaj felé fordult, nemzeteként, illetve a földrészt tekintve is születtek összefoglalók. A World SF főtítkára, a svéd Sam J. Lundvall megírta a sci-fi európai irodalomtörténetét, melyben saját fejezete van a magyar tudományos-fantasztikus irodalomnak. Nálunk még nem látott napvilágot hasonló összefoglalás, noha Magyarországon – egyetlenként – az ELTE Bölcsészkar magyar tanszékén foglalkoznak e műfajjal. Talán már egy évtizedes múltra is visszatekinthet az a sci-fi szakszeminárium, melyet S. Sárdi Margit vezet, aki egyébiránt a régi magyar irodalomtörténet és a női irodalom szakértője.

– Magyarországon csak ebben az intézményben foglalkoznak tudományos szempontból az egyébként a hivatalos irodalom kereteiből kirekesztett tudományos-fantasztikus irodalommal. Tevékenységük mindenképpen hézagpótló, és a maga nemében páratlan adatbázissal rendelkeznek választott műfajukról. A tanrendben szereplő sci-fi szemináriumra járt diákok közül egyesek írnak, mások tanítanak és sci-fi szakkört tartanak.

– Célunk nem az, hogy írókat és szerkesztőket neveljünk. Ennél lényegesebb, hogy a tanárként tevékenykedő egykori diákok igényes olvasmányokat adjanak diákjaik kezébe, olvasóvá neveljék őket. Lehetséges, hogy ily módon jobban meg tudják fogni iskolásaikat, mint a kortárs irodalom ismertetésével, ami persze szintén fontos. A szeminaristák sokat tehetnek a műfaj népszerűsítéséért és helyes megítéléséért. Sokukban talán nem is tuda-

tosodott az órák során, milyen fontos kutatást végzünk is mi itten. Nem csupán bibliográfiát állítottunk össze, hanem saját gyűjtés alapján megírtuk a hazai sci-fi-írók életrajzeit is. Ezen írók zöme nem kerül be az irodalmi lexikonokba. A kötetnyi életrajzot érdemes lenne akár kiadni, de a hazai könyvkiadás nem érdekelt egy ilyen lexikon megjelentetésében. A szemináriumok során kirajzolódott a magyar sci-fi története az 1850-es évektől egészen máig, Jókaitól, Babitsón keresztül, a galaktikásokig. Bizonyos sci-fi műfajúnak titulált művekről kiderült, mégsem azok, más eddig rejtett művek felszínre bukkantak. Most olvasom Kosáryné Réz Lola eddig meg nem jelent regényét, ami ebben a műfajban született. Óriási meglepetés! Jelentős kézirat-állománnyal is rendelkezünk. Leletmentést végzünk, mielőtt végképp eltűnnek e mű-

faj szerzői. Mindezeket túl a szeminárium lényege az emberi kapcsolatokban testesül meg: van egy híd az író és a tudomány, és az író és olvasó között. Van egy biztos pont, egy értékrend, amire az írók támaszkodhatnak. Ez az, ami nagyon fontos ebben a rettenetes évtizedben, amikor a sci-fi kiadás gyakorlatilag teljesen összeomlott.

– Ennek leglátványosabb megnyilvánulása a Galaktika megszűnése volt, amelyet pedig minőségileg Európa vezető, a világ harmadik sci-fi folyóiratának tartottak. A Möbius Kiadó pártfogásával olyan kötetet szerkesztett, melyben az egykori Galaktikások majd minden tagja megtalálható. Az antológiát a lap legendás vezetőjének, a tavaly elhunyt Kuczka Péternek ajánlották, aki, mint mondják, „többet tett a magyar sci-fiért, mint bárki más”.

– A Galaktika nemcsak irodalmilag, hanem képzőművészileg is kimagasló teljesítményt nyújtott. Magas színvonalú kritikáival egyaránt formált írókat és olvasókat. Megszűnte után eltűnt a mérce, egyik fél sem tudja, mihez tartsa magát. Nem állítom, hogy remekművek ne jelenének meg a mai piacon, de az óriási mértékű silány termék között elvész a valódi gyöngyszem. Németh Attila, a Möbius vezetője (maga is egykori galaktikás) e folyóirat örökösének vallja magát. Irodalomtörténetileg és olvasástörténetileg biztosan megtérül az igényes kiadványok megjelentetése, és nagyon tiszteletre méltónak tartom a Möbiust, hogy felvállalja a műfaj népszerűsítését. Együttműködésünk alapja az ő igényessége, és az én tudományos hozzáállásom volt. Sokat számított, hogy volt hitelem azon – jórészt a közép- és idős generációba tartozó – szerzők előtt, akik a rendszer-váltás óta csak alig – vagy egyáltalán nem publikáltak. Megszólalt Dévényi Tibor, Bogáti Péter, Szepes Mária, Nepp József, akit mindenki rajzfilmszerűen ismert, Nemesre István, akiről kevesen tudják, milyen jó novellista, Nemes István, a Cherubion Ki-

adó vezetője, aki a hazai fantasy-irodalom egyik atyjának számít. Lőrincz L. László azért nem szerepel benne, mert a saját kiadója minden jogot fenntart magának. A „nagy” nemzedéket szedtük össze benne – talán utoljára.

– *A galaktikás nemzedék minden egyes novellájához bevezetőt írt, a könyv végén megtalálhatók a szeminaristák által összeállított írói életrajzok, valamint Erdei Pálma tanulmánya a hazai sci-fi könyvkiadás történetéről. Manapság ritkaságszámba megy ebben a műfajban az efféle igényesség. Meghozta a sikert?*

– Ma már látni, hogy ez a kiadvány sem lesz sikerkönyv. Sajnos, a könyvterjesztők nem vállalják fel a terjesztést, így gyakran azok sem jutnak hozzá, akik keresik.

– *A kötet címe: Az idő hídján, és témájában az idő kérdésével foglalkozik minden egyes novella. Tudatos a válogatás?*

– Részben tudatos, részben véletlen. A beküldött novellák többségében az idővel való játék központi szerepet töltött be. Ennek a generációnak ez valószínűleg központi élménye. A megoldások ugyanakkor sokfélék: Bogáti Péter például a klasszikus realista próza örököse, Szepes Mária az avantgarde, futurista próza továbbvivője, Fábian László a lehető legposztmodernebb, Nemerénél az idő valamiféle szürrealisztikus, még inkább impresszionista ábrázolásban jelenik meg. Lenyűgöző a változatosság.

– *A sci-fihez kapcsolódó tudományos kutatásaik helyet kapnak-e tudományos-irodalmi lapokban?*

– Egyelőre nem. Ennek részben az az oka, hogy a mi gyűjtésünk ugyan kifogástalan, de a feldolgozás még nem áll azon a szinten, hogy irodalomtudományi folyóiratban publikálni lehessen. Az olvasók számára minden további nélkül tudnánk már irodalomtörténeti áttekintést nyújtani, a populáris folyóiratok viszont nem érdeklődnek a sci-fi iránt.

Szénási Zsófia
(Az idő hídján. A mai magyar SF tükre. Möbius Kiadó, 1290 Ft)

Oligarchák uralma

A kulturális folyóiratok piacán zavarba ejtő bőséggel találja magát szembe az olvasó. A piac nem is lenne képes eltartani ennyi lapot, azonban a különféle pályázati támogatási formáknak köszönhetően a választék lenyűgöző, a fővárosi és vidéki műhelyek életképességéről árulkodik. Ajánlónkkal egy-egy érdekesebb lap számra kívánjuk felhívni a figyelmet.

A *Kritika* júniusi számában részleteket közöl Szalai Erzsébet *Gazdasági elit a rendszerváltásban* című, most készülő könyvéből. A közreadott fejezet a Bokros-csomag szociológiai előzményeit, háttérét és következményeit járja körül. Bár az írás címe mást ígér, Szalai a rendszerváltás óta eltelt tíz év legkoncentráltabb megszorító intézkedésegyüttesének gazdasági háttérére is kitér, nem feledkezve meg annak a sokszereplős politikai játszmának a felidézéséről sem, amelynek során az előreláthatóan népszerűtlen – sokak szerint azonban (legalábbis részleteiben) szükséges – Bokros-csomag megszületett. A szerző – eddigi írásaihoz hasonlóan – a feltárandó politikai-gazdasági-szociológiai események jobb megértése érdekében a politikai alkuk során jelenlévő, azonban a névtelenséget választó nyilatkozók információival teszi árnyaltabbá és érthetőbbé a folyamatokat. Ritka, hogy egy köztéri szobrokkal foglalkozó művészettörténész majd minden írásával megnevezteti olvasóit, annak ellenére, hogy tanulmányai kizárólag szakmai szempontokra koncentrálnak. Nos, Boros Géza ezek közé a szakírók közé tartozik, a *Kritikában* publikált *Újabb pesti szobrok (Hétfézetek)* című kis esetismertetés is jókedvre hangolja olvasóját. Pedig Boros semmi mást nem csinál, csak egy millenniumi, Pest-szentlőrinc önkormányzatának felajánlott szoboregyüttes köztérre állításának történetét meséli el. Elmélkedik egy kicsit a műkedvelő szobrászok

által ingyen felajánlott „műalkotások” drágaságáról, a helyi és a fővárosi önkormányzat döntéseinek következetességéről. De nem feledkezik meg az amatőr művészről sem: „Elismerésre méltó a szobrász teljesítménye, ahogy a farönkből kibontotta a majd háromméteres figurákat, a mű esztétikai-plasztikai értéke azonban erősen kétséges.” A történetet olvasva a nevetés mellett el is szontyolodik az ember, mert elég, ha közvetlen környezetére gondol és tudja: a lőrinci vezérek esete sajnos nem egyedi jelenség.

Müller Rolf *A monori találkozó, 1985 – jelentések tükrében* címmel adja közre írását, amelyben felidézi, hogy a 15 évvel ezelőtti kétnapos tanácskozást miképpen kísérte figyelemmel a hatalom, azaz a Belügyminisztérium III. („ál-lambiztonsági”) Főcsoportfőnöksége. A szerző dokumentumokat is közread, rövid napi operatív információk jelentéseket és egy hosszabb összefoglalót, amely a pártközpont tudományos, közoktatási és kulturális osztályán készült.

Júniusban jelent meg a *Liget* irodalmi és ökológiai folyóirat 100. száma. A lap olvasói – egyebek mellett – örömmel fedezhetik fel G. István László *A vers élettana* című tanulmányorozatának harmadik részét Weöres Sándorról. A méltatlanul (de nem mindenki által) elfelejtett költő verseit elemzi a szerző – nem a megszokott formában. Csengery Kristóf a *Mi a kérdés?* rovatban a 20. század zenéje és a közönség kapcsolatát elemzi *A nagy kaland után* című írásá-

ban. A 20. század zenéjének kialakulását keresve Csengery azt valahol a 19. század közepén találja meg. Elemzése során sorra veszi az új irányzatokat, majd arra a kérdésre keresi a választ, hogy a század zenéje miért nem találta meg valódi, szélesebb közönségét, azaz miért csak egy szűk szakmai-baráti csoport kíséri figyelemmel a kortárs zenét. Kérdései a jelenlegi helyzethez vezető út bemutatása után is csak újabb kérdéseket vetnek fel: „Írjon a zeneszerző ön maga számára, nem törődve a külvilág ítéletével – és közben magányosodjon el, váljék munkája visszhangtalanná? Pályázzon a közönség kegyei-re – és közben adja föl az újat keresés igényét? Minek tekintse a zenét: kommunikációnak? Az önmegismerés szuverén módjának? (...) Tápláljon-e reményeket a művészet és a nagyobb közösség viszonyát illetően: eljöh-e még egy olyan kor, amelyben az úgynevezett „magas művészet” ismét a társadalom ügyévé válik – vagy ez csak a 19. században volt elképzelhető? Izgalmas és továbbgondolkodásra serkentő tanulmány Csengeryé, akárcsak Bíró Béla *Nemzet és környezete* című írása, amely a tiszai ciánszennyezés apropóján környezetvédelem és a román közgondolkodás kapcsolatát boncolgatja. Bíró az ember és környezet kapcsolatát elemezve irányítja arra a figyelmet, hogy az etnikailag, vallásilag, nyelvileg homogén nemzetállam kialakítására tett kísérletek mennyire hiábavalóak és korszerűtlenek, hiszen: „A környezet számára már nem a nemzet, hanem az ember a környezet.” A *Liget* eddigi számaival már bizonyította, hogy kiemelt helyet szán lapjain a költészetnek, ezúttal sincs másképp: a jubileumi számban Horgas Béla, Novotny Gergely, Lackfi János, Fecske Csaba, Acsai Roland és Búth Emília versei olvashatók.

A tizenkettedik évfolyamában járó 2000 júniusi számát Szilágyi Ákos szerkesztette, így

hát senki se lepődjön meg azon, hogy túlsúlyban vannak az orosz témájú írások... *Stogyelaty?*, ez a címe Alekszandr Szolzsenyicin fejtegetéseinek, amelyre az adott alkalmat, hogy a róla elnevezett díj átadásakor elhangzott egy, a csecsen helyzettel összefüggő riporter kérdés, amelyre a neves író elkéseredett kirohanással válaszolt. Szolzsenyicin szerint az lenne a legkisebb baj, ha csak a csecsen válság okozna problémát az országnak, pedig: oroszok milliói kerültek a Szovjetunió széthullása után a határ másik oldalára, az államhivatalokban teljes a káosz, a privatizáció során kirabolták az országot – sorolja elkéseredetten. Szerinte a reformnak kinevezett folyamatok áltreformok voltak és ha – amint a politikai elit ígéri – folytatódnak, az országot semmi sem menti meg a teljes széteséstől. Teljesen más szempöngből vizsgálja az orosz helyzetet, de sok mindenben Szolzsenyicin diagnózisát támasztja alá Lee S. Wolosky *Putyin és a plutokraták* című tanulmánya. A Wolosky festette kép lesújtó: az, hogy Jelcin helyett Putyin vezeti az országot, nem jelent semmi változást, hiszen a hatalom igazi birtokosai az (olaj)oligarchák, akik csalás és sikkasztás útján jutottak pozícióikhoz a közéletben és semmi jel nem mutat arra, hogy azt kiengedjék kezükből. Fazil Iszkander elbeszélésének már az alaphelyzete is mulatságos, Abháziában élő négerekről esik szó benne, akiket a hatvanas években az (ébredő...) Afrika államaiból érkezett politikusoknak mutogat a szovjet vezetés. Pedig az egész úgy indult, hogy csak Roy Royson, a híres és imperialisták által üldözött énekes látogatja meg őket, hogy saját szemével lássa azokat a Szovjetunióban élő négereket, akik ha azt a kifejezést hallják, hogy diszkrimináció, csak a szemüket meresztgetik. Arról nem is beszélve, hogy frissen kiutalt jutalom Volgával szállítják a dinnyét a Krimbe...

H. B.

Váncsa Istvánnal

beszélget

Nádor Tamás

Szövegelőállító szakiparosnak nevezi magát, ami, mint minden önmeghatározás, találó is, meg nem is. Találó, mert különös látószögből létrehozott írásai megfelelnek a mesterségbeli követelményeknek, azaz eme mintadarabok akár sokszorosításra is alkalmasak. Csak hát a klónozott példányokból, minden genetikai azonosságuk ellenére épp az hiányoznék, ami bennük egyedülálló, eredeti. Így hát pontatlan is a definíció, hiszen e bivatásos ironizátor publicisztikáinak épp az a lényege, hogy mindegyik módfelett sajátlagos. Vagyis a váncsaiadák olyanok, mint, mondjuk, a milliárdnyi kínai: vágott szemmel, ferdén, sárgán, keleti szögből néznek a világra, csak éppen minden esetben más a ferde szem, más árnyalatú a sárga, és egészen más a srévizaví. No és ez a pópás pasas egyáltalán nem kínaias, s a szövege sem ipari termék, hanem professzionista írásmű. Ha pedig furcsa fintora megszokottnak tetszik, annak magyarázata: mifelénk mégiscsak őshonos az ilyen éles tekintetű, a bölcsellettől sem megrettenő kelet-közép-európai.

– Olcsó húsnak híg a leve, de jobb híján folyamodjunk a Ki kicsodához. Eszerint ön újságíró, publicista, az Élet és Irodalom főszerkesztő helyettese, a Számítástechnika főmunkatársa, Pulitzer-díjas stb. Am kicsoda-micsoda valójában?

– A magam definíciója szerint: szövegelőállító szakiparos vagyok. Tehát újságírói tevékenységemet úgy fogom fel, hogy annak végeredménye valamilyen szöveg. Hogy aztán ez tartalmilag, műfajilag milyen jellegű, hová sorolható, az ebben a megközelítésben másodrendű kérdés. Hiszen e mesterség alapja, lényege végül is az, hogy valamifajta szöveget kell generálni. S lehetőleg olyat, hogy az olvasó elolvassa. Noch dazu: szívesen olvassa el.

– Egykoron rosszmájú olvasója feltételezhette: Váncsa István elolvas, mondjuk, egy könyvet, aztán úgy igazítja szerkesztőjének figyelmét, hogy a megrendelt írás ezen olvasmánnyal egybe-

vágjon. Most is ilyesfélélt művel: valami érdeklő, aztán úgy intézi, hogy olvasójának érdeklődését is ebbe az irányba terelje?

– Hát, nem egészen így történt. Valamikor nemigen volt módom arra, hogy az olvasót erre vagy arra tereljem. Meg kellett írnom, amivel megbíztak, de abba persze már akkor beszűrődhetett, ami foglalkoztatott. Ám mostanra, öregkorom elejére valóban sikerült elérnem, hogy mindig csakugyan arról írjak, ami az adott pillanatban érdekel. És semmi másról. E tekintetben biankót kaptam, teljesen szabad vagyok.

– Ám mindennapi mondani-valóját – amelyet persze, a hetilapok ritmusában közöl – többnyire bölcséleti alapra állítja, noha gúnnyal, ironiával nyakon önti ezt a filozófiát. Rendjén való, hogy publicista efféle elmével társalkodjék?

– Amit csinállok, az az újságírásnak egyik irodalomszéli perifériája. Afféle sen-

kiföldje a kettő között. S e terep jellemezője éppen a behatárolatlanság, a nagymértékű szabadság – hangnemben és megközelítésben egyaránt. S nem is annyira az én találmányom vagy kiváltságom ez, hanem az Élet és Irodalom maga is ilyen köztes helyet foglal el a magyar sajtóban, közgondolkodásban. S ez publicisztikáimnak is sajátos lehetőségeket és kereteket diktál.

– Ha publicisztikákat ír, miért nem nevezi önmagát publicistának?

– Mert a publicista fogalmához tapadnak bizonyos konnotációk. Nálunk a publicista azért főként politikai elemző. Olyan közíró, aki kiterjedt kapcsolatrendszernek, információinak birtokában figyelemre méltó megállapításokat tesz a közélet fontosabb kérdéseiben. No hát, én az ilyesfélékre abszolút képtelen vagyok. De nem is akarok ezekre képessé válni. Ezért mondom megint: írásaim szövegek. Nincsenek bennük szentenciák, de talán el lehet őket olvasni.

– Az irodalom perifériájára helyezi szövegeit. Több tehát ez az újságírásnál, de az irodalomnál kevesebb? Vagy csupán arra utalt: a műfajok határai elmosódtak?

– Főként az utóbbira. Nem mintha korábban olyan markáns, áthághatatlan határai lettek volna a műfajoknak. Inkább – egy objektív folyamat eredményeként – a közfelfogás változott meg. A korábbiaknál sokkal tágasabb értelemben beszélünk manapság irodalomról. Beleférnek ebbe olyan hordalékanyagok is, amelyeket a régebbi, szigorúbb szemlélet leválasztott volna a literatúrától. Ebben az értelemben az olyan salátafélék is hozzátartozhatnak, mint az én szövegeim. Hozzáfűzhetem: ha ebben a szövegben az értekező prózáétól eltérő stílus eszközök is felbukkanak, illetve ha ez annál több érzelmi jellegű befogadói

mozzanatot is kíván az olvasótól, akkor talán inkább tekinthető irodalomnak, mint, mondjuk, egy kertészeti kézikönyv.

– Ha már az irodalomig jutottunk, eljuthatunk a képzőművészetig is: Hieronymus Bosch bolondnak titulálta az utókor, El Greco látásmódja „mögé” szembetegséget képzeltek, holott csak azt festették, amit láttak, éltek. Az ön kemény ironiája arra utal: annyira elkésérlítő világban élünk, hogy csak torzító szemüvegen át képes szemlélni?

– Ha már az ironiánál tartunk: egészen Szókratészig visszamehetünk. Ez a látásmód már akkor érvényesült, amikor még szemüveg sem volt. Számomra az ironia azt jelenti, hogy „elsőre” nem fogadom el a tárgyalt dologhoz tapadó, kötelezőnek gondolt konvenciót, hanem azt eltávolítom magamtól, s úgy próbálom szemlélni, körbejárni, megtekinteni – netán szokatlan nézőpontból. A megközelítés sajátossága, furcsasága adott esetben akár humorforrás is lehet. De úgynevezett ironiám is – alanya, tárgya válogatja – hol elnéző, hol szigorú.

– És saját írásait képes-e olyan távolságtartással szemlélni, hogy sejtse: a pillanat termékei csupán, vagy lehet maradványok olvasatuk is?

– Nem gondolkodom erről. Azt viszont tudom, tapasztalom: a világ irdatlan mennyiségű szöveget lök ki magából. S aztán még kifejezetten értékes életművek is a süllyesztőbe hullanak, és elő nem kerülnek onnan többé. Rendkívüli önbizalom kellene tehát ahhoz, hogy azt képzeljem, mindabból, amit megírtam-megírok, bármi is fennmaradhat. De az ellenkezőjét sincs okom feltételezni, hiszen végső soron bármi bekövetkezhet ebben a világban. Ám nem foglalkozom találgatással. Amikor úgy adódik, rendes iparos módjára előállítom szövegeimet.

Pepsi Sziget 2000 Fesztivál

Irodalmi sátrak, abszurd dráma-előadások, kortárs táncszínházi produkciók, „poétaring” várja az érdeklődőket a Pepsi Sziget 2000 Fesztiválon 2000. augusztus 2. és 9. között az Óbudai-szigeten.

A kezdetben főleg zenére (komoly-, jazz és könnyűzene) épülő rendezvény az évek során jelentős kulturális, irodalmi, sport- és gyermekprogramokkal bővült.

A Pepsi Sziget 2000 Fesztivál idején is tartogat újdonságokat. A már megszokott helyszínek és sátorok mellett külön világzenei színpaddal, kibővített színházi, irodalmi helyszínnel, változatos mozi- és táncelőadásokkal várják a látogatókat. Nagy előrelépés, hogy a Színház- és Táncsátor új helyszínen található (a domb túloldalán), ahol a bemutatott darabok kényelmes és bensőségebb légkörben

lesznek élvezhetők. Ebben az évben naponta két meghívott produkció kerül bemutatásra, színház és tánc műfajban. A sátor közelében található szabadtéri színpadon amatőr társulatok mutatkoznak majd be, illetve zenés színházi darabok lesznek láthatók. A táncszínházi programok a Kortárs Táncszínházi Egyesület szervezésében kerülnek bemutatásra. Ízelítő a tervezett előadásokból: fellép a L'art pour L'art Társulat, a hazai abszurd humor első számú képviselője, és a Méhek (Méhes Csaba és Hargitai Gábor): Méhek-MJUZZZIK c. előadásukkal, mely a duó és barátaik régi és új műsor-számainak tartalmazza. Láthatjuk a Közép-Európa Táncszínház: Ős K. (Városi busman) produkcióját. A Szkéné: Don Quijote kalandjai c. darabja Cervantes regényének és

a színészek improvizációjának ötvözte alapján íródott. Az Art Kontakt Mozgásszínház: Montázs címmel két korábbi előadásuk („Montázs” és „Farkasok órája”) fő témája köré épített új produkciót mutat be. Fontos megemlíteni a megrendezésre kerülő Diákszínház-szó Fesztivált, melynek keretében látható egy mese abszurd feldolgozása, valamint Dosztojevszkij Ördögök című műve, illetve Frederico García Lorca művei alapján készült produkció. Bozsik Yvette ko-reográfus-rendező társulata „Kabaré – elvagyódás két részben” előadása a '20-'30-as évek kabarédalaira épül, és szövegek nélkül kalauzolja a tánc kedvelőit egy más világba.

A Színházi Kreatív Workshop-ot a Méta Egyesület drámapedagógusai hozzák létre azok számára, akik szeretnék kiélni színészi ambícióikat. Ezenfelül megtekinthetők majd zenés rendezői vizsgaelőadá-

sok, a Budapest Tánciskola tanulóinak és volt növendékeinek estje, továbbá a Budapest Bábszínház (a Bábbrándozók) külföldön is nagy sikerrel bemutatott, felnőtteknek szóló zenés előadása, az izraeli Vertigo Dance Company és a magyar Artus közös előadása és Molly Ackermann (USA) és a Bálványos Társulat (Magyarország): Kapcsolódások – Moments of Creation performance előadása is. Természetesen lesz a Sziget Fesztivál hangulatát bemutató produkció is, főleg a fiatal generáció számára.

A Színház- és Táncsátor mellett található irodalmi sátorban felolvastok esteken vehetnek részt, ahol a kortárs költészet és próza képviselői ismertetnek meg műveikkel.

A Pepsi Sziget 2000 Fesztiválra 2000. május 11. óta kaphatók a belépőjegyek. A bő kulturális kínálatból – nemcsak a tini korosztály – bárki kedvére válogathat.

Szavitek Péter – Verner Adrienn

Azt hallottam, magyar ember számára bármilyen elképzelhetetlen, hogy például a francia televízió nem sugároz főműsorban amerikai filmeket, csak tizenegy óra után. Nem tudom, hogy a francia kultúráért felelős politikusok mit mondanak a reklámozóknak, de az is lehet, hogy Franciaországban még a reklámozók is hazafiak, számít nekik valamit a nemzeti kultúra. Lehet, hogy a francia polgár nem mind bunkó, és még a legmagasabb keresetű egyharmad is áldoz a kultúrára: könyvet vásárol (sőt, lehet, hogy olvas is!), moziba, színházba, hangversenyre jár, és az adófizető hajlandó olyan pártra is szavazni, amelyik a költségvetésből a nemzeti kultúrára is áldoz. Sőt azt is hallottam, hogy a filmforgalmazók minden amerikai vagy más külföldi filmen keresett egy FF után egy fél FF-t kötelesek a Nemzeti Filmalapba befizetni, amiből aztán a költségvetés a nemzeti filmgyártást finanszírozza, legalábbis szponzorálja.

Különös világ, magyar ember számára nehezen elképzelhető...

Az iskolában megfizetik a francia nyelvet, irodalmat, a jó modort, illetve oktató pedagógusokat, és nem vér, faj, származás alapján válik a polgár jó franciává, hanem nyelvi, irodalmi, kulturális ismeretei által.

Az is szinte hihetetlen, hogy vannak országok, ahol tudják, hogy a kultúra nem fölösleges luxus, hanem valódi társadalmi funkciója van: önismeretre, a környezet, a körülmények, a va-

lóság ismeretére tanít, más emberek megbecsülésére, a máság tiszteletére tanít, és nem verejtékesen, kínlódva, hanem örömmel, mélyen adva, szórakozva és szórakoztatva. Sőt némely elvetemült (európai) országban azt is tudni vélik, hogy nem csak a vallás taníthatja erkölcsös magatartásra az embert, de a kultúra is, például egyszerűen azért, hogy min-

Így aztán Európában ma már nemigen fordul elő, hogy egy magas rangú politikus belevágja a riportert képébe, rámondja nagy közeliében a képernyőre, bele a tévé-néző ámuló szeme közé, hogy *miután a maguk (a riporterek) állításai közül százból kilencvenkilenc hazugság, nincs okom föltételezni, hogy pont ez az egy igaz.* Aztán a következő képen már írásos dokumen-

(Európában ez is ismeretlen jelenség; ott az egyik parlamenti párt a másik parlamenti pártot nem halálos ellenségének, hanem politikai ellenfelének tekinti, igaz, ott az a bizonyos „demokráciának” nevezett államforma a divat, amit mi itthon nemigen ismerünk még/már.)

Önéletrajtot nem kértek Öntől? teszi föl a kérdést a riportert; de igen, hebegi ez a szóban forgó szerencsétlen, de én azt hittem, szakmai önéletrajtot kell írnom, nem politikait.

Magyarországon!
Ez több mint tájékozatlanság. Ez ordító kulturálatlanság; éppen olyan kulturálatlanság, mint azt mondani a tévériporternek, hogy „mivel az Önök állításainak kilencvenkilenc százaléka hazugság, nincs okom föltételezni, hogy pont ez az egy igaz”. Amikor egy egész ország tévénezői számára nyilvánvaló már, hogy a politikus régen tudja, hogy amit a tévériporter kérdez – mondom: kérdez, még csak nem is állít –, az bizony igaz!

És ennek itt semmi, de semmi következménye nincs, mindenki vállat von, és úgy tesz, mintha nem látta, nem is hallotta volna. Ez ugyanis Magyarország. Nem Európa.

Persze honnan is tanult volna a magyar politikai elit európai kulturált magatartást, ha ebben az országban az úgynevezett „elit” köszönőviszonyban sincs a kultúrával. Ebben az országban a szegények, a betegek, az öregek, a romák és a kultúra teremtői és fejlesztői vannak halálra ítélve.

Kertész Ákos Európai kultúra – európai modor

den emberi történetnek van valamiféle erkölcsi tanulsága. Ha más nem, hát az, hogy az ember esendő, hogy a látszat sokszor elföldi a lényegét, hogy a jó és a rossz nem található meg tisztán a valóságban: egy személyiségen belül is, és egy társadalmon belül is arány kérdése, hogy mikor dominál a jó, mikor a rossz. Arra is a művészet tanít meg, hogy létezik kulturált viselkedés, európai jó modor.

Na persze odaát, Európában, nem itthon, minálunk, ahol a gazdasági és politikai elit egyaránt úgy viszonyul a kultúrához, mint néhai Goebbels doktor, aki, tudvalevő, odanyilatkozott, hogy ha meghallja azt a szót: kultúra, reflexszerűen a pisztolytáskájához kap...

tumát láhattuk annak az állításnak, melyről a magas politikai méltóságot viselő (közép-keleti – nem európai) úr épp az imént állította, hogy nincs oka föltételezni, hogy igaz.

Kicsit bonyolult, de hát ez Magyarország...

A következő képen pedig a riportert kérdésére telefonon nyilatkozta a szóban forgó úr alanya (mely ügyről az imént állította a magas politikai méltóságot viselő valaki, hogy szemenszedett hazugság), hogy bizony sajnos igaz, szánja-bánja, de nem tagadja, sőt azt sem tagadja, hogy idáig letagadta, hogy egy olyan párt képviselőjelöltje volt, amely pártot az említett magas politikai stallumot viselő nyilatkozó halálos ellenségének tekint.

Kit ábrázol Tisza István portréja?

Tőkéczi László (akinek nevét saját kiadója hibásan, y-nal szerepelteti a hátsó borítón) egy nagyformátumú magyar politikusról írt könyvet. Hogy a mű a szó igazi értelmében hézagpótló volna, nem mondhatjuk, hiszen Tisza Istvánról 1985-ben sok adatot és kevés ideológiai minősítést tartalmazó életrajzot írt már Pölöskei Ferenc, majd még sokkal több adatot közölve, és az empatikus ábrázolás terén rekordokat döntögetve monumentális terjedelmű monográfiát tett közzé Vermes Gábor. Utóbbi olyannyira alapos és megkerülhetetlen munkát végzett, hogy Tőkéczi – be is vallva minden esetben – Vermes kutatásainak eredményeit használja nyakra-főre, csak épp (eleve eltökélten) ellenkező előjelű következtetéseket von le belőlük. Az a feltételezés is hamar megdőlt, hogy netán azért kellett harmadszorra is nekirugaszkodni egy Tisza-portré elkészítésének, mert nevezett politikusról Tőkéczi előtt kizárólag elitélő véleményeket, ráadásul bántóan szimplifikáló, előítéletes, csupa negatívumból összerakott mozaikokat lehetett olvasni. Kétségkívül volt olyan időszak is, amikor Tiszáról másképp, mint néhány, vad indulatból fakadt Ady-vers őt illető kitételeinek „megzenésítésével” nem lehetett szólni – de ezen már meg lehetőségen régóta túl vagyunk, negyven-ötven évvel ezelőtti sommás megfogalmazások cáfolatául aligha írt volna Tőkéczi László egész könyvet. Akkor hát? Pölöskei sem fukarkodott annak elismerésével, hogy Tisza „küldetéstudata, eszméibe, tetteibe vetett hite” kivételes volt, hogy „vészjelzései nem alaptalanok”, hogy (a hazai politikusgárdát tekintve különösen) „nagy szakértelemmel” kapcsolódott be a vitákba, hogy feltűnően „járatos volt a korabeli közgazdasági és pénzügyi kérdések jogi vonatkozása-

iban”, hogy „határozottsága, aktivitása, munkabírása egyedülállóan számított”, hogy „a korabeli parlamentben” ő képviselte „aránylag legkövetkezetesebben a nemzetiségi politikát”, hogy „egyértelműen elítélte a felekezeti túlkapásokat”, hogy bár ellenfelének tartott minden demokratikus és szabadgondolkodó szervezetet, „óvott ezek brutális felszámolásától”, és így tovább. Vermes Gábor ennél is tovább megy, nemcsak azt ismeri el (idézhetetlenül sok esetben), hogy Tisza mennyivel koncepciózúsabb, következetesebb, méltányosabb politikus volt, mint kortársai, de azt is, hogy „az agrárius szélsőségesek, az antiszemiták, a klerikálisok, a szocialisták, a progresszió tagjai és a nem magyar nacionalisták EGYARÁNT érezhették neheztlenségének és haragjának hevét”. Sőt: Vermes unos-untalan sort kerít arra is, hogy a Tisza-ellenesek torz megnyilatkozásait, durva túlzásait bírálja. És mégcsak az sem áll, hogy csak a stílusukat-modorukat tenné kritika tárgyává. „Vitathatatlan tény, hogy Tisza igyekezett megakadályozni a demokratikus változásokat, de vajon ezzel együtt is igaz-e az, hogy Magyarország kietlen pusztasággá, »halálos betegségű, züllyött országgá«, vagy »sötét börtönné« vált a kulturált Európa közepén? NYILVÁNVÁLÓAN NEM” – jelenti ki Vermes Gábor, vagyis éppen egy lényeges ponton ad Tiszának igazat. Kell-e, szükséges-e, sürgős-e ilyen előzmények után Tisza „eszmei és politikai arcát” újra megrajzolni, hogy becsülete helyreállíttassék? Magától értetődik, hogy Tőkéczi Lászlót valami más motiválta.

Nem akarnám előre kizárni, hogy – szerintem – kicsoda, inkább tallózva idézném könyvének erre utaló kitételeit. Tisza gyilkosait „már 1917 októbere óta ismert, gyáva, terrorista tí-

pusú” alakoknak nevezi. Tisza és a korabeli ellenzék viszonyát taglalva közbeveti: „Az ellenzék A MA IS OLY DIVATOS EMBERI JOGOKAT emlegeti...” Másutt, mintha „csak úgy” eltöprengene, ezt kérdezi: „Szabad-e lebecsülni illetve teljesen rossznak, »retrográdnak« tartani a hagyományos – s persze, majd felbomló – patriarchális vezetést és befolyást?” Megint másutt szerzőnk megjegyzi: „A tragikus mindebben az, hogy ezt a értelmetlenül destruktív ellenzékiiséget az állítólag racionális európeér baloldal is gyakran támogatta...”

Példaként állítja a mai olvasó elé, hogy Tisza „... a világháború előtt már jól tudta, hogy nálunk a szélsőbaloldali népmítás a veszedelmesebb”, s nem az ellenkező előjelű „kizárólagos, szélsőséges eszmék”. Mivel az végképp nem tagadható, hogy Tisza meglehetősen kemény eszközöket alkalmazott politikai ellenfeleivel szemben, Tőkéczi mély megértéssel szól arról, miszerint „csoda lett volna, ha a »progresszió« gyakran útszéli támadásaira csupa úriemberi válaszok születtek volna”. A Tiszával vitatkozó ifjabb nemzedékkel szemben „Tisza elemzésének igazsága aligha tagadható. A szociológuskodás általános elterjedése ahhoz vezetett, hogy ez az új tudományág egyenlő lett nálunk a politikai agitáció eszközeivel...” És tovább, egyik pofont a másik után kapja ez a tábor: „A magát nemzetközinek és európeérnek hirdető baloldali radikalizmus a magát a dicsőséges magyar múlttal legitimáló »történelmi osztályokkal« szemben ugyanis a legélesebb, JÓRÉSzt MÉLTATLAN ÉS HAMIS támadásokat a magyar történelem jegyében indította”. Tisza korábbi monográfiái közül az egyik „a marxista forradalomfétis”, a későbbi „a reformfétis” nevében kritizál. De: „Mind a nemzetiségi, mind a szociális mozgalmakat a »progresszív« elemék és történetírók túldimenzi-onálják”. Hát még mit követnek el? „Misztifikálják” a kor munkásságának szerepét, meg a kisebbségi mozgalmakat. Vég-

képp elítélendőek azok, akik – horribile dictu! – „a nemzetnek csak plebejus értelmezését voltak képesek »haladónak« tekinteni”. Tisza „össz nemzeti” politikus, az viszont, amit ellenlábasai akarnak, csupán „mechanikus tömegdemokrácia”. Tőkéczi fejtegetései közt is csúcs az a megjegyzés, miszerint Tisza, aki még elvben is ellensége volt bármiféle földosztásnak, „igen helyesen a népszerűtetet nem az osztogatásban látta...” Kár is folytatni a citátumok sorát, világos: ez a könyv nem Tisza Istvánért íródott. A szerző Tisza ürügyén érzi elmondhatóknak a mai jobboldal zsigeri gyűlölködéseit, fröcsögő indulatait minden idők hazai progresszívjeivel szemben, irtózását bármiféle forradalom, bármilyen valódi „tömegdemokrácia” (van-e igazából másféle?), mindenféle plebejus gesztus (például az 1945-ös földosztás) iránt. Úgy véli, könnyebb, támadhatatlanabb, ha Tisza szavaival sejteti, minden baj oka az, hogy a deklarációkban méltányos, ám tetteiben agresszív konzervativizmus nem tehet azt, amit akar. Kifejezett nosztalgiát áru el az oly idők iránt, amikor ez a fajta góg korlátlanul érvényesíthette akaratát. A baloldali radikalizmust, mint történelmi rákfenét mutatja be, s hogy valóban erről van szó, egyebek közt ilyen mondataival áruja el: „Tiszát igazolta utóbb a történelem, nem »progresszív« ellenfeleit”. Olyan nagyon biztos ez? Persze, ha Tisza igazolódott, miért is ne fordulnánk vissza hozzá, miért is ne lehetne például (á la Tisza) az okvetetlenkedő ellenzékét karhatalommal kivezetetni a parlamentből s tenni, amit úri kedvünk diktál?

Tőkéczi László: Tisza István eszmei, politikai arca Kairosz Kiadó, Bp., 2000., 254 oldal, 1700 forint

Nádra Valéria

– Ha nem Ön volna Tábori Zoltán, olvasná-e Tábori Zoltán műveit?

– Nem olvasnám, mert egyből gyanakodni kezdenék: Sörkatonák? Nekropolisce? Biztos valami posztmodern szójátékgyűjtemény. De nagyon rosszul tenném, ha nem olvasnám, mert ezekből a könyvekből sok mindent ki lehet olvasni, csak az épp aktuális irodalmi divatot nem.

– 1989-ben megjelent első könyve, legalábbis számomra, komoly meglepetéssel szolgált. Akkoriban az irodalom már jó ideje csaknem kizárólag entellektüeleknek és entellektüelekről szól, novelláinak szereplői viszont szinte kivétel nélkül munkások voltak, akiket szemlátomást jól s főként belülről ismert. De honnan?

– Huszonnyolc éves koromig a régészetten kívül más nem is érdekelt. Terepbejárásokat, ásatásokat csináltam, vagy csak ültem a múzeumi dolgozósobámban, és rajzoltam a késő bronzkori urnákat. Aztán anyagi gondjaim támadtak, és az egyik restaurátor azt mondta, hogy menjek el a téglagyárba, ott baromi sokat lehet keresni, orvosok, ügyvédek rakják a téglát. És én voltam olyan naiv, hogy elmentem. Keresni még csak-csak lehetett, ha az ember bement éjfélkor, és rakta a téglát délig, de a többiből egy szó nem volt igaz. Ezeknek az embereknek csak általános iskolai bizonyítványuk volt, az se nagyon. De volt valami fantasztikusan felémelő abban a közegben. Aztán már Budapesten voltam állásban a Magyar Nemzeti Bank arbitrázs osztályán, amikor hasonló megfontolásokból elmentem plakátragasztónak. Ezt a döntésemet a barátaim azóta is megkérdőjelezték. De én ott igazi purgatóriumi emberekkel találkoztam. Ha végigmegyek egy aluljárón, valakit mindig felfedezek, akivel egyszer az életben már ragasztottam plakátot.

– Sörkatonák című, 1990-ben megjelent regénye új oldaláról mutatta be: kiderült, hogy erős oldala a kompozíció, holott ez inkább érettebb korú írókra

Írófaggató

„– Egy árva sorát sem olvastam! – kiáltott fel idegesen a látogató.
– Akkor honnét tudja, hogy nem tetszik, amit írtam?
– Ugyan, hát nem elég az, amit a többiektől olvastam? – legyintett a jövevény.
– Egyébként, tudja mit? Elhiszem becsületszavára. Mondja meg maga: jók a versei?”

(Bulgakov: *A Mester és Margarita*)

m e g k é r d e z t e

szokott jellemző lenni. Hogy a történetnek élménybeli alapja van, aligha kétséges. De Barabás László, aki a regényben Maó becenéven szerepel, mitől, miért Maó és mennyiben volt azonos a szerző korábbi énjével?

– Az a regény az ember választási lehetőségeiről szól. Maó hosszútávfutó. Fanatikus és aszkéta, azért hívják Maónak. Én magam azért lettem hosszútávfutó, mert a gimnáziumban nem szerettem kosárlabdázni, és amikor kifogásoltam, hogy mást se csinálunk tornaórán, mint patogatgatunk, palánkra hajigálunk, a tanár kijelentette, hogy választhatok, futhatok egész óra alatt kinn, a kézilabdapálya körül, ha esik, ha fúj, de ezt egyszer s mindenkorra döntsem el. A futást választottam. A Sörkatonák Maója is annyiban különbözik a társaitól, hogy választhatott, és onnantól kezdve rá már nem érvényesek az általános szabályok. A fő kérdés, hogy észreveszi-e, mikor él vissza ezzel a szabadsággal.

– A Sörkatonák hátsó borítóján az olvasható, hogy a regényből 70 perces tévéfilm készül. Lehet, hogy az én tudatlanságom az oka, de nem rémlik emlékeimben ilyen film. Elkészült, vagy pedig ez a terv már áldozatául esett a kultúra véstes fogyókúrájának?

– Amikor a szerződést a MTV-vel megkötöttük, egy katonai környezetben, sok kiskatonával játszó film gazdaságos vállalkozásnak számított. De közbeszólt a történelem, és ami addig ingyen volt, piaci viszonyok között méregdrágává változott. A terv papíron maradt, nem lett film belőle.

– Nagyvadak című, következő regénye háborzongató tényregény volt: két létező bűnöző történetét dolgozta fel, egy kissé Truman Capote *Hidegvérrel-jét* idéző módon. Mi izgatta ebben a történetben?

– Engem mindig a kis munkahelyi kollektívák mindennapjai érdekelték. Donászi és Bene története, bármilyen furcsán hangzik, beletartozik ebbe a sorba. Ez a két ember a rendszerváltozás első négy

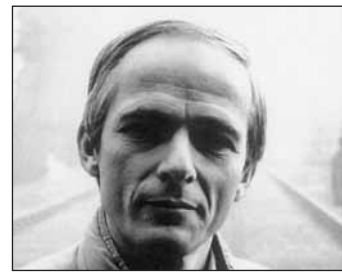
évében „különleges kockázatú vállalkozásokat” űzött, ez az ő saját megfogalmazásuk. Amikor 1993-ban lebuktak, a rendőrségi jegyzőkönyveket alá se írták addig, amíg az összes belekerült „balhé” szó ki nincs javítva arra, hogy „munka”. Ez a végtelenségig eltorzult gondolkodásmód az elején még alig-alig ütött el a kádári éra kisemberének „a szufinban mindent szabad” skizofrén mentalitásától. Ahogy a pálinkafőzéstől a rablógyilkosságokig eljutottak, ez a folyamat izgatott.

– Ebből a könyvből készült Szomjás György meglehetősen sikeres *Gengszterfilm* című alkotása. Mennyire vallhatja magáénak a kész filmet is?

– Teljes mértékben, kivéve azokat a részleteket, amiket nem én írtam bele.

– Szépprózák között rendhagyó és egyben rendkívüli vállalkozásba is fogott: a Magyarország felfedezése sorozat Vasmű című kötetének elkészítése azt jelentette, hogy mint az előszóban írja: „Két éven át ingáztam Budapest és Dunaiújváros között”, hogy az ott dolgozó tízezer ember életének legjellemzőbb körülményeit, gondjait, gondolataikat megismerje s amellet, mint a kész könyv bizonyítja, bemutathassa a teljes munkafolyamatot is. Ekkora feladatot az ember csak akkor szokott elvállalni, ha az szívügye. Önnek, aki íróként és szerkesztőként megbecsült értelmiségi, miért szívügye a Vasmű és miért az a magyar szociográfia hagyományainak folytatása?

– Talán épp azért, mert én az életben az indíttatásomnak, adottságaimnak köszönhetően mindig választhattam, valahogy vonzódom azokhoz, akiknek nincs választásuk. Márpedig aki egy gyár mocskos, füstös hátsó traktusában teszi a dolgát, annak egészen biztos, hogy nincs más választása. Ezek egyszeres munkások. Kimegy hozzájuk az újságíró vagy a szociológus, eltölt velük fél órát, megnéz vagy jegyzetel, aztán elmegy. Csodálkoztak is nagyon, hogy ott vagyok másnap is, meg még a jövő héten is, sőt egy hónap múlva is. Nem ehhez szoktak.

Tábori Zoltánt

Egyszer egy éjjel a kocszolókemence tetején megkérdezte tőlem az egyik fedéllelűző, hogy aztán a főnökség tudja-e, hogy én itt vagyok. A vér is meghűlt bennem, nem azt látta-e meg, hogy az imént másztam át a kerítésen, mert elvileg csak dél-előtűző műszakban, kísérővel szabadna bejőnnöm. És most leleplez. De széles mosollyal így folytatta: „Biztos nem tudják, mert akkor előtte három nap takarítanánk, festetnénk, csíkokat húznánk gereblyével a porba.” Aztán láttam, hogy ezt a könyvet tényleg senki sem akarja. Pecsétes papírom van róla, hogy indexre teszlik. Egy igazi háborút kellett végigharcolni, hogy megjelenhessen.

– Bemutatkozó novelláskötete óta, úgy tűnik, csakis nagyobb lélegzetű művekben gondolkodik. Novellát, ami egyébként is egyre ritkább tümemény mai irodalmunkban, Ön sem ír már? S ha így van, miért hagyott fel vele?

– Írok novellát is, de egyre inkább úgy érzem, hogy egyetlen dolognak van létjogosultsága, a szociográfiának. Azt kell megmutatni, hogyan éltek az emberek bizonyos csoportjai az adott korban. Valahogy úgy, ahogy Nagy Lajos tette a Kiskunhalomban. Minden más csak zsonglőrködés a szavakkal.

– Legutóbbi könyve, a *Nekropolisce* című regény ismét bűnügyi történet, bár nem annyira a bűnözőkről szól, mint inkább azokról az emberekről, akiknek dolga akad velük s méginkább dolga akad az igazsággal. Az Ön Solomon doktora és a többiek is csaknem mind, úgy élnek a világban, hogy „ügyük” van benne, még ha ezt sokszor tagadják is. Ön szerint a mai Magyarország kedvező környezet az ilyen embereknek? Nincs kivészőfélben ez a típus?

– Ez is egyfajta látélet, az igazságügyi orvosszakértők munkahelyi légkörét próbáltam visszaadni benne. Talán nem kiabálom el, de film készül ebből is. És hogy a kor kedvez-e az én bűnügyi orvosaimhoz hasonló elszánásos embereknek? Nem kedvez. Na de épp ez ambicionálja őket.

Magányos? Boldog? Szabad?

Balázs Attila, műsorvezető: – *Fukuyama az elmúlt évtized legnagyobb hatású szociológusa, új kötetében is a modern társadalmak problémáit vizsgálja. Arra a következtetésre jut, hogy az erkölcsi és társadalmi bomlás nem csupán a konzervatív gondolkodók rögzeszméje.*

M. Nagy Miklós, fordító: – Fukuyama továbbra is szilárdan tartja magát ahhoz a véleményéhez, hogy a történelem – ahogy ő a történelmet definiálja – véget ért, tehát a történelem mint ideológiai-politikai fejlődés véget ért. Kialakult egy olyan társadalom, a liberális kapitalizmus, amely az ember alapvető igényeit kielégíti, és úgy gondolja, hogy ez, amellett, hogy gazdaságilag hatékony, az ember méltóságát a lehető legkisebb mértékben csorbítja. Új könyve a nagy konfliktusokról szól, arról, hogy az elmúlt húsz-harminc évben a modern nyugati társadalomban hogyan bomlott szét a társadalmi együttélés szabályrendszere, más szóval, hogyan bomlottak szét az erkölcsök. Elemzése nyomán arra a következtetésre jut, hogy minden egyéb változás ebből eredeztethető. A család, a társadalmi együttélés alapja kezdett szétbomlani a '60-as években, az vonta magával az összes többi következményt, és a kultúrában is ez alakított ki egy egészen más légkört, egy olyan tágan értelmezett kulturális közeget, amiben sokkal kevesebb a norma és sokkal kevésbé fontos az emberek számára a normakövetés, és sokkal fontosabb lett a saját egyéni életükben a szabadság lehető legteljesebb kiélése. A szociológusok többsége azt mondja, hogy nincs normálisnak tekinthető családmodell: minden társadalom, minden társadalmi közeg kialakítja a

maga családmodelljét, és nem lehet azt mondani, hogy van egy abszolút értelemben vehető jó családmodell. Fukuyama mást mond. Ő azt mondja, hogy van egy általános emberi természet, ezt megpróbálja meghatározni. Azt mondja, lehet persze sokféle családmodell, de nagyon fontos, hogy egy családban a nő és a férfi együtt nevelje a

családmodell szerepét, a gyerekvállalási kedvet erősíteni, és azt írja, hogy ezek a politikai kezdeményezések a legtöbb helyen csődöt mondtak. Amerikában például óriási segítyeket nyújtanak a gyermeket vállaló családoknak. Ez ahhoz vezetett, hogy egy anya meg tud élni a férfi segítsége nélkül is, tehát az, amivel erősíteni akarták a családot meg a gyerekvállalást, éppen az ellenkező következményhez vezetett. Azt mondja, hogy központi intézkedésekkel, kormánypolitikával ez a helyzet lényegé-

M. N. M.: – Az elmúlt húsz-harminc évben a fejlett nyugati társadalmakban az emberek nem voltak túlságosan boldogok. Vagy legalábbis volt egy időszak, amikor jelentős boldogságot adott nekik az egyéni szabadság kiterjesztése, de amikor ez már lehetetlenné tette a közösségek működését, kialakult a magányos emberek társadalma. A legtöbb nyugati embernek nincs egy baráti köre, amellyel elmehet tekézni, hanem kénytelen valahogy egyedül gondoskodni a saját szórakoztatásáról. Azt gondolom egyébként, hogy Magyarországon ez a probléma még sokkal súlyosabb, mint az Egyesült Államokban. Tehát a mai Magyarország sokkal inkább a magányos emberek társadalma, mint a mai Amerika. Az biztos, hogy az elmúlt húsz-harminc évben ez a viszonylag tökéletes társadalom az embereket nem tette alapvetően boldoggá. Hogy boldogabbak-e, mint voltak a korábbi társadalmakban? Fukuyama azt mondja, hogy alapvetően boldogabbak, mert lehet, hogy nagyon sokan magányosak, de az ember alapvető igényét, azt, hogy az egyéniségét tiszteletben tartás, ezek a társadalmak soha nem vonták kétségbe, és bizonyos szinten mindig kielégítették. Tehát a magányosságukkal együtt is boldogabbak, mint minden olyan korábbi társadalom, amelyben az ember méltóságába erőteljesen beletiptak. (Elhangzott az Irodalmi Újság 2000. június 24-i adásában. Szerkesztő: Zelki János. Főszerkesztő: Kőrösi Zoltán.)

„Fukuyama továbbra is szilárdan tartja magát ahhoz a véleményéhez, hogy a történelem – ahogy ő a történelmet definiálja – véget ért, tehát a történelem mint ideológiai-politikai fejlődés véget ért.”

gyerekeket. Hogyha nincs egy családban férfinmodell, akkor az nagyon súlyos következményekhez vezet, és az hosszú távon elvezet a bűnözés növekedéséhez is például.

Jósvai Lídia: – *A családmodell „elmozdult”, ma már egyre kevesebben vállalnak gyermeket, azért, mert az életük értelmét, értékeit máshova helyezték. Nem mond-e ez ellent?*

M. N. M.: – Erről Fukuyama is ír. Elemez különböző módszereket, amelyekkel különböző országokban megpróbálták a hagyományos

ben megoldhatatlan. Viszont az emberek nem érzik jól magukat ebben a helyzetben, és ezért spontán módon, nem kormánykezdeményezések hatására megpróbálják majd szépen kialakítani maguknak azt az új normarendszert, amely létrehoz egy új, szilárdabb családmodellt, ami Fukuyama szerint nagyon hasonlítani fog a korábban létezett nukleáris családhoz.

J. L.: – *Ha az ember elolvassa ezt a könyvet, óhatatlanul fölmerül a kérdés: hol boldogabbak az emberek? Mi látszik a könyvből?*

Tájékoztató a Nemzeti Kulturális Alapprogram Irodalmi és Könyv Szakmai Kollégiuma pályázatának elbírálásáról

Az Irodalmi és Könyv Szakmai Kollégium 2000. május 4-i ülésén elbírálta a 2000. március 1-jei beküldési határnapra kiírt pályázatát. Beérkezett 627 pályázat, közülük a kollégium 318 számára ítélt meg vissza nem térítendő támogatásként összesen 145 400 000 forintot .

A nyertesek listáját a pályázati felhívás témaköreinek sorrendjében közöljük két részletben, a „Tanulmány- és esszéketek” témakör nyertesait következő számunkban közöljük

IRODALMI ÉS KÖNYVSZAKMAI RENDEZVÉNY

NÉMETH LÁSZLÓ TÁRSASÁG: A NÉMETH LÁSZLÓ TÁRSASÁG IRODALMI RENDEZVÉNYEINEK TÁMOGATÁSA *BUDAPEST* 200 000 Ft

ORSZÁGOS IDEGENNYELVÜ KÖNYVTÁR: NEMZETI KI-SEBBSÉGEK MAGYARORSZÁGON C. VII. BUDAPESTI NEMZETKÖZI KÖNYVFESTIVÁL *BUDAPEST* 300 000 Ft
PÉCSI MŰVELT TÁRSALGÓ EGYESÜLET: A VIII. JAK TANULMÁNYI NAPOK MEGRENDEZÉSE PÉCSETT PÉCS 350 000 Ft

PESTHIDEGKÚT ALAPÍTVÁNY: NYÁRBOLDOGÍTÓ KÖLTŐFESZTIVÁL, RENDHAGYÓ IRODALMI ÓRÁK SZERVEZÉSE, VILÁGKÖLTÉSZELET 2000 MEGRENDEZÉSE *BUDAPEST* 300 000 Ft

PETŐFI IRODALMI MŰZS. ÉS KORTÁRS IROD.KÖZP.: A 2000. OKTÓBER 20-ÁN NYÍLÓ KÁROLYI-PALOTA IRODALMI RENDEZVÉNYSOROZATÁNAK TÁMOGATÁSA *BUDAPEST* 1 000 000 Ft

PONT KIADÓ KFT.: FORDULÓPONT A GYERMEKEKÉRT C. RENDEZVÉNYSOROZAT MEGVALÓSÍTÁSA *BUDAPEST* 400 000 Ft

ROMÁNIAI MAGYAR KÖNYVES CÉH: A VII. BUDAPESTI NEMZETKÖZI KÖNYVFESTIVÁLON VALÓ RÉSZVÉTEL *MAROSVÁSÁRHELY* 214 000 Ft

ROMÁNIAI MAGYAR KÖNYVES CÉH: A VII. MAROSVÁSÁRHELYI NEMZETKÖZI KÖNYVVÁSÁR MEGRENDEZÉSE *MAROSVÁSÁRHELY* 407 000 Ft

SOMOGYI KÖNYVTÁR, SZEGED: CSONGRÁD MEGYE IRODALMI RENDEZVÉNYEI *SZEGED* 350 000 Ft
SZEGEDI ÍRÓK TÁRSASÁGA: A SZEGEDI ÍRÓK TÁRSASÁGA 2000. ÉVI PROFESSZIONÁLIS IRODALMI PROGRAMJAI *SZEGED* 230 000 Ft

TOKAJI ÍRÓTÁBOR EGYESÜLET: A TOKAJI ÍRÓTÁBOR MEGRENDEZÉSE HARC AZ ÜNNEPÉRT – A MAGYAR KÖLTÉSZELET VÁLTOZÁSAI CÍMMEL *MISKOLC* 450 000 Ft
VERSEGHY FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR: A MEGYE IRODALMI ÉRTÉKEINEK MEGISMERTETÉSE, NÉPSZERŰSÍTÉSE *SZOLNOK* 350 000 Ft

VIRÁG BENEDEK ALAPÍTVÁNY: A 2000. ÉVI XII. SELLYEI IRODALMI ÉS BÖLCSELETI TÁBOR MEGRENDEZÉSE *PÉCS* 500 000 Ft

VIRÁNYOSI KÖZÖSSÉGI HÁZ: NAGYVILÁG C. VILÁG-IRODALMI FOLYÓIRAT IRODALMI ESTJEINEK MEGRENDEZÉSE *BUDAPEST* 200 000 Ft

ALKOTÓI TÁMOGATÁS

ALBERT GÁBOR: ALKOTÓI TÁMOGATÁS BOLTÍVEK C. CSALÁDTÖRTÉNETI ESSZÉREGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

BÁRDOS LÁSZLÓ: ALKOTÓI TÁMOGATÁS ÚJ VERSE- ÉS MŰFORDÍTÁS KÖTET LÉTREHOZÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

DOBOLÁN KATALIN: ALKOTÓI TÁMOGATÁS GUARINO PASTOR FIDO C. PÁSZTORDRÁMÁJÁNAK LEFORDÍTÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

DR. MIKLÓS TAMÁS: ALKOTÓI TÁMOGATÁS MARTIN BUBER ANGYAL- SZELLEM- ÉS DÉMON- TÖRTÉNETEINEK FORDÍTÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

FARKAS ZSOLT: ALKOTÓI TÁMOGATÁS EGY AMBIVALENCIA ELMÉLET KERETÉNEK FELVÁZOLÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

FEKETE VINCE: ALKOTÓI TÁMOGATÁS VERSESKÖTET LÉTREHOZÁSÁHOZ *ROMÁNIA – KOVÁSZNA* 720 000 Ft

GÁLFALVI GYÖRGY: ALKOTÓI TÁMOGATÁS REGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *MAROSVÁSÁRHELY* 720 000 Ft

GELLÉRT PÉTER: ALKOTÓI TÁMOGATÁS ÖT DRÁMÁT TARTALMAZÓ KÖTET KÉSZÍTÉSÉHEZ A MAI SPANYOL SZÍNMŰIRODALOMBÓL *BUDAPEST* 360 000 Ft

GRECSÓ KRISZTIÁN: ALKOTÓI TÁMOGATÁS PROZAKÖTET MEGÍRÁSÁRA *SZEGVÁR* 720 000 Ft

HÁSZ RÓBERT: ALKOTÓI TÁMOGATÁS VÉGVÁR AZ IDŐBEN C. REGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *SZEGED* 360 000 Ft

JÁSZ ATTILA: ALKOTÓI TÁMOGATÁS A PILLANATOK KÉZIKÖNYVE C. KÖNYVMŰ LÉTREHOZÁSÁHOZ *TATA* 720 000 Ft

JUHÁSZ KATALIN: ALKOTÓI TÁMOGATÁS HENRI MICHAUX FILOZÓFIKUS ÍRÁSAINAK ÉS VERSEINEK FORDÍ-

TÁSÁHOZ *BUDAPEST* 360 000 Ft
KÁLNAI ADÉL: ALKOTÓI TÁMOGATÁS REGÉNY MEGÍRÁSÁRA *DUNAÚJVÁROS* 720 000 Ft

KÁNTOR LAJOS: ALKOTÓI TÁMOGATÁS KOLOZSVÁR REGÉNYE C. KÖNYV MEGÍRÁSÁHOZ *ROMÁNIA – KOLOZSVÁR* 360 000 Ft

KÁNTOR ZSOLT: ALKOTÓI TÁMOGATÁS SZÖVEGSZOMJÚSÁG C. REGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *SZARVÁS* 720 000 Ft

KÖBÁNYAI JÁNOS: ALKOTÓI TÁMOGATÁS ZSIDÓREGÉNY C. ÉLETRAJZI REGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *BUDAPEST* 720 000 Ft

LÁNG ZSOLT: ALKOTÓI TÁMOGATÁS REGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *ROMÁNIA – TG MURES* 360 000 Ft

LÖVÉTEI LÁZÁR LÁSZLÓ: ALKOTÓI TÁMOGATÁS FORDÍTÁSKÖTET LÉTREHOZÁSÁHOZ *ROMÁNIA – HARGITA* 360 000 Ft

NAGY PÁL, BUDAÖRS: ALKOTÓI TÁMOGATÁS ÖNÉLETRÁS ELKÉSZÍTÉSÉHEZ *BUDAÖRS* 720 000 Ft

PAPP ÁRPÁD: ALKOTÓI TÁMOGATÁS ÚJGÖRÖG HÓS- ÉS SZERELMI ÉNEKEK, BALLADÁK, SIRATÓK FORDÍTÁSÁHOZ *KAPOSVÁR* 360 000 Ft

PARDI ANNA: ALKOTÓI TÁMOGATÁS A LEVEGŐ FEJDELME C. VERSESKÖTET MEGÍRÁSÁHOZ *BUDAPEST* 720 000 Ft

SIMON BALÁZS: ALKOTÓI TÁMOGATÁS EGY, AZ EDDIGIEKTŐL NÉMILEG ELTÉRŐ VERSESKÖTET MEGÍRÁSÁHOZ *BUDAPEST* 720 000 Ft

SOLYMOSI BÁLINT: ALKOTÓI TÁMOGATÁS AZ ÉLETJÁRADÉK C. ESSZÉREGÉNY MEGÍRÁSÁHOZ *BUDAPEST* 720 000 Ft

UPOR LÁSZLÓ ALKOTÓI TÁMOGATÁS KORTÁRS ÍR DRÁMAKÖTET VÁLOGATÁSÁHOZ, FORDÍTÁSÁHOZ, SZERKESZTÉSÉHEZ *BUDAPEST* 360 000 Ft

VARRÓ DÁNIEL: ALKOTÓI TÁMOGATÁS VERSE GYERMEKIRODALMI MŰ MEGÍRÁSÁHOZ ÉS KÉT MŰFORDÍTÁSÁHOZ *BUDAPEST* 720 000 Ft

WIRTH IMRE: ALKOTÓI TÁMOGATÁS AZ ÉDES ANNA-TÖRTÉNET MEGÍRÁSÁHOZ *POMÁZ* 360 000 Ft

IRODALMI ÉS KÖNYVSZAKMAI RENDEZVÉNY
BALASSI BÁLINT MEGYEI KÖNYVTÁR: IRODALMI KÁVÉHÁZ RENDEZÉSE *SALGÓTARJÁN* 350 000 Ft

BÉKÉS MEGYEI KÖNYVTÁR: KORTÁRS MAGYAR ÍRÓK CÍMMEL ELŐADÁS ÉS ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓ SOROZAT MEGRENDEZÉSE *BÉKÉSCSABA* 350 000 Ft

BERZSENYI DÁNIEL IRODALMI TÁRSASÁG: IRODALMI ESTEK, KÖNYVBEMUTATÓK, TALÁLKOZÓK RENDEZÉSE, HATÁRON TÚLI MAGYAR IRODALMI KAPCSOLATOK FENNTARTÁSA *KAPOSVÁR* 500 000 Ft

BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI KÖNYVTÁR: A 2000. ÉVI VAS MEGYEI ÜNNEPI KÖNYVHÉT RENDEZVÉNYEI *SZOMBATHELY* 115 000 Ft

BERZSENYI DÁNIEL MEGYEI KÖNYVTÁR: VAS MEGYEI GYERMEKKÖNYVHÉT RENDEZVÉNYEI *SZOMBATHELY* 173 000 Ft

CSEMADOK LOSONCI TERÜLETI VÁLASZTMÁNYA: A MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM NAPJAI A MAGYAR MILLENNIUM ÉS A KERESZTÉNYSÉG 2000. ÉVFORDULÓJÁNAK JEGYÉBEN *LOSONC – SZLOVÁKIA* 180 000 Ft

EÖTVÖS KÁROLY MEGYEI KÖNYVTÁR: AZ OLVASÁS ÉVE PROGRAM KERETÉBEN RENDHAGYÓ ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓK A MEGYÉBEN ÉLŐ VAGY DOLGOZÓ ÍRÓK KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL *VESZPRÉM* 300 000 Ft

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KÖNYVTÁR: OLVASÁSKULTURÁT FEJLESZTŐ IRODALMI ISMERETTERJESZTÉS A MAGYAR MILLENNIUM JEGYÉBEN, GYERMEKKÖNYVTÁRI RENDEZVÉNYSOROZAT *DEBRECEN* 350 000 Ft

HELIKON KASTÉLYMŰZEUM KHT.: „ARISZTOKRÁCIA, IRODALOM, MECENATÚRA” C. IRODALOM- ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI KONFERENCIA MEGRENDEZÉSE *KESZTHELY* 350 000 Ft

IBBY GYERMEKKÖNYVEK TANÁCSÁNAK MO-I EGY.: AZ OLVASÁS ÉVÉBEN A KIEMELT NAGYRENDEZVÉNYEKEN SZEREPLŐ IBBY-PROGRAMOK MEGVALÓSÍTÁSA *BUDAPEST* 500 000 Ft

ILRÁKÓCZI FERENC MEGYEI KÖNYVTÁR: A KORTÁRS IRODALOM, HELYI IRODALOM ÚJ EREDMÉNYEINEK

MEGISMERTETÉSE, IRODALMI FOLYÓIRATOK BEMUTATÁSA *MISKOLC* 300 000 Ft

ILLYÉS GYULA MEGYEI KÖNYVTÁR: PANNON TÁJAK IRODALMA – IRODALOM PANNON TÁJAKON C. IRODALMI RENDEZVÉNYEK TOLNA MEGYÉBEN 2000-BEN *SZEKSZÁRD* 200 000 Ft

IRODALMI TÁRSASÁGOK SZÖVETSÉGE: FELVIDÉKI MAGYAR IRODALMUNK ÉS KULTÚRÁNK EGY ÉVEZREDE C. MILLENNIUMI KONFERENCIA *BUDAPEST* 350 000 Ft

ÍRÓK SZAKSZERVEZETE: AZ ÍRÓK SZAKSZERVEZETE XII. TEHETSÉGGONDOZÓ PÁLYAZATA *BUDAPEST* 1 500 000 Ft

JÓZSEF ATTILA KÖR IRODALMI EGYESÜLET: A JAK SZAKMAI TÁBORNAK 12. ALKALOMMAL TÖRTÉNŐ MEGRENDEZÉSE A SZIGLIGETI ALKOTÓHÁZBAN *BUDAPEST* 1 500 000 Ft

JÓZSEF ATTILA KÖR IRODALMI EGYESÜLET: A KÖNYVHETI JAK-HAJÓ: UTÓPIA 2000 C. PROGRAM *BUDAPEST* 600 000 Ft

JÓZSEF ATTILA MEGYEI KÖNYVTÁR: A JÓZSEF ATTILA MEGYEI KÖNYVTÁR IRODALMI RENDEZVÉNYEINEK MEGVALÓSÍTÁSA *TATABÁNYA* 200 000 Ft

KARINTHY SZALON: IRODALMI ÉS KÖNYVSZAKMAI RENDEZVÉNYEK *BUDAPEST* 200 000 Ft

KATONA JÓZSEF MEGYEI KÖNYVTÁR: IRODALMI ÉS KÖNYVSZAKMAI RENDEZVÉNYEK *KECSKEMÉT* 350 000 Ft

KAZINCZY FERENC GIMNÁZIUM, GYŐR: A SZÉP MAGYAR BESZÉD VERSENY 35. ORSZÁGOS DÖNTŐJÉNEK MEGRENDEZÉSE BELFÖLDI ÉS HATÁRON TÚLI KÖZÉPISKOLÁSOKNAK *GYŐR* 500 000 Ft

KE CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY PEDAGÓGIAI FK: GUTENBERG VAGY INTERNET-GALAXIS C. OLVASÁS ÉVE ORSZÁGOS NYITÓ KONFERENCIÁJÁNAK MEGRENDEZÉSE *KAPOSVÁR* 500 000 Ft

KÖNYVES SZÖVETSÉG: A KÖNYVES SZÖVETSÉG ÍRÓ-OLVASÓ TALÁLKOZÓJÁNAK MEGRENDEZÉSE ÉS A FRANKFURTI KÖNYVVÁSÁRON VALÓ RÉSZVÉTELHEZ *BUDAPEST* 500 000 Ft

KRITERION KÖNYVBARÁT EGYESÜLET: KÖNYVBEMUTATÓK A SZÓRVÁNYVIDÉKEN *ROMÁNIA – BUKAREST* 140 000 Ft

KRITERION KÖNYVKIADÓ RT.: HARMINC ÉVES A KRITERION KÖNYVKIADÓ C. RENDEZVÉNY MEGTARTÁSA *ROMÁNIA – BUKAREST* 500 000 Ft

LITEA 10 ÉVES FENNÁLLÁSA ÉS A MILLENNIUM ALKALMÁBÓL RENDEZENDŐ IRODALMI, KÖNYV ÉS MŰVELŐDÉSTÖRTÉNETI ELŐADÁSOK *BUDAPEST* 200 000 Ft

M. ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE: PRO LITERATURA DIJAK KIADÁSA – MAOE IRODALMI TAGOZAT *BUDAPEST* 660 000 Ft

M. KÉPZŐMŰVÉSZEK ÉS IPARMŰVÉSZEK TÁRSAS.: MAGYAR KÖNYVILLUSZTRÁCIÓK MAGYARORSZÁG HATÁRAIN KÍVÜL 1918-TÓL NAPJAINKIG C. KIÁLLÍTÁS ÉS RENDEZVÉNY *BUDAPEST* 500 000 Ft

M. KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVTERJESZTŐK EGY.: A 71. ÜNNEPI KÖNYVHÉT MEGSZERVEZÉSE ÉS LEBONYOLÍTÁSA *BUDAPEST* 3 000 000 Ft

M. KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVTERJESZTŐK EGY.: A VII. FELSŐOKTATÁSI SZAK-, Tudományos és Tankönyvi KONFERENCIA, KIÁLLÍTÁS ÉS BÖRZE MEGRENDEZÉSE *BUDAPEST* 1 000 000 Ft

M. KÖNYVKIADÓK ÉS KÖNYVTERJESZTŐK EGY.: „A SZÉP MAGYAR KÖNYV '99.” VERSENY MEGSZERVEZÉSE, LEBONYOLÍTÁSA ÉS DIJAK ÁTADÁSA *BUDAPEST* 1 000 000 Ft

MADÁCH IRODALMI TÁRSASÁG: A VIII. MADÁCH SZIMPÓZIUM MEGRENDEZÉSE *BUDAPEST* 200 000 Ft

MAGYAR FORDÍTÓHÁZ ALAPÍTVÁNY: A MAGYAR FORDÍTÓHÁZ MAGYAR IRODALMAT FORDÍTÓ KÜLFÖLDI VÉNDÉGEINEK FORDÍTÓI TÁMOGATÁSA *BUDAPEST* 500 000 Ft

MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG: A MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI CSOPORTJÁNAK IRODALMI RENDEZVÉNYEI MISKOLCON, A RÉGIÓBAN ÉS BUDAPESTEN *BUDAPEST* 250 000 Ft

MAGYAR ÍRÓSZÖVETSÉG: 2000. ÉVI IRODALMI TEVÉKENYSÉG *BUDAPEST* 2 000 000 Ft

Libri sikerlista

2000. június 16–29.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

1. A kommunizmus fekete könyve
Nagyvilág Kiadó

2. Esterházy Péter:
Harmonia caelestis
Magvető Könyvkiadó

3. Bolton Ervin:
Visszaszámlálás I.
Park Könyvkiadó

4. Janikovszky Éva:
Ájlávjú
Móra Ferenc Könyvkiadó

5. Körkép 2000
Magvető Könyvkiadó

6. Rowling, J. K.:
Harry Potter
és a bölcsek köve
Animus Kiadó

7. Rowling, J. K.:
Harry Potter
és a titkok kamrája
Animus Kiadó

8. Golden, Arthur:
Egy gésa emlékiratai
Trivium Kiadó

9. Vitray Tamás:
Vitray
Hungalibri Könyvkiadó

10. Schäffer Erzsébet:
Pipacsvirágom
Cartafilus Kiadó

11. Hankiss Elemér:
Beszélgetések életről és
halálról
Helikon Kiadó

12. Parti Nagy Lajos:
Hősöm tere
Magvető Könyvkiadó

13. Baló Júlia:
Rejtély
Magyar Könyvklub

14. Závada Pál:
Jadвига párnája
Magvető Könyvkiadó

15. Márai Sándor:
Összegyűjtött versek
Helikon Kiadó

16. Kostolany, André:
Tőzsdepszichológia
Perfekt Kiadó

17. Antal Imre:
Pami
EPS Trade Kft.

18. Szép versek 2000
Magvető Könyvkiadó

19. Gyuricza Péter –
Kardos Ernő:
A Whiskys szökésben
Magyar Könyvklub

20. Lukacs, John:
Öt nap Londonban
1940. május
Európa Könyvkiadó

Figyelem: telefonszám változás!

A Magyar Könyvklub telefonszámai
2000. július 24-től megváltoznak!

Új központi hívószámaink:

224-3399

224-3388

Fax.: 224-3356

E számunkból a MOZI-VIDEO rovat technikai okok miatt maradt ki.

A Könyvhét nyári megjelenésének időpontjai

15. szám: augusztus 10. (Lapzárta július 13.)

16. szám: augusztus 24. (Lapzárta augusztus 10.)

A Könyvhétbe és az Idéző 4., szeptember elsejei számába (Lapzárta: augusztus 14.) hirdetésfelvétel:

Könnyű Judit, Orosz Csaba Gábor
Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9141

„Ó micsoda bumerángxűjtemény...”

D. Hofstadter: Gödel Escher Bach
3800 Ft

ÚJ UTÁNNYOMÁS

TYPOTEX

1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759; www.extra.hu/typotex

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049
vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján
díjtanul kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvárúházbán

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)
Telefon: 331-0126, 331-0127

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Minden könyvet egy helyről!

Magyar irodalom

Pap Károly művei
Novellák I-II.

515 és 517 oldal

Múlt és Jövő Kiadó, 1999

Ára: 1500 Ft

Pap Károly egyike a méltatlanul elfelejtett magyar íróknak. Életében egy könyve jelent meg „Irgalom” címmel. A háború után is csak özvegye intenzív közbenjárására kerültek kiadásra írásai.

A Múlt és Jövő Kiadó most életmű-sorozatban jelenteti meg műveit, regényeit, drámáit, novelláit. Előkészületben a „Zsidó sebek és bűnök” című sok vitát kiváltó tanulmánya is.

Pap Károly írt verset, drámát, esszét, de maradandót a novella műfajában alkotott. Az „Elindul egy író” című elbeszélésében plasztikusan jeleníti meg, miként terelte erre az útra Mikes Lajos, a híres szerkesztő. Mikor rábeszélte, hogy írjon novellát, nem mulasztotta el figyelmeztetni: „De ne legyen benne semmi zsidóság, semmi Krisztus, semmi forradalom”.

Nem volt egyszerű tanács, Pap életútjának ismeretében. Volt önkéntes katona és mesianisztikus forradalmár. Gyökerei a zsidósághoz kötötték, megváltást remélő álmai a krisztusi szeretet eszméjéhez közelítették. Önéletrajzi ihletésű munkáiban a magány, a szorongás érzése dominál. Mindez azonban nemcsak személyes befeléfordulást jelez, hanem – ahogy Hunyadi Sándor írta róla – egyben az írói magány tudatos vállalását is jelenti. Ezért is hiteles minden sora. Ezt a proféciai őszinteséget méltatta Móricz Zsigmond is, aki Pap Károlyt az első zsidó-magyar íróknak nevezte.

Első korszakának műveiben kóbor lelkek kapnak főszerepet. Otthonatlan csavargók, festők, vándorszínészek, a magány követői. Ezt követően novelláiban főleg a zsidó létkérdések foglalkoztatják.

Hőseit feloldhatatlan bűntudat üldözi és nem lelnek feloldozást. Utolsó írásaiban visszanyúl a gyermeki világ ábrázolásához. A gyermekkor testesíti meg leginkább saját életeszményét, az őszinteségre, az igaz hitre, a tisztaságra való törekvését.

Az I. kötet végén csokorba gyűjtötték a korabeli kritikákat, amelyekben a magyar irodalmi élet kiválóságai méltatták a szerző műveit. Talán Hunyadi szavai fejezik ki legpregnansabban a kiadó szándékát: „Mindenkinek, aki még hisz a tisztaság utáni vágyakozó szépségben, el kell olvasnia”.

(Tausz A.)

Péterfi András:
Szivarfüst és régi mesék*Kávé Kiadó, 266 oldal*

ára: 1380 Ft

Ezek a mai bölcsészek már a legmodernebb kor gyermekei. Szabadon és szabatosan élnek és beszélnek, szörfölnek a világhálón, kedvükre utazhatnak be távoli tájakat. A szerző – aki maga is még az egyetem padjait kopatja – számítógépbe fogalmazta első regényét. A régmúltban e témában talán szonetteket ír az imádott nőhöz. Mert ez a könyv örök emberi érzelmekről, a szerelem mindent elsöpítő érzéséről szól.

Valós történet ez, hús-vér szereplőkkel és valódi drámai fordulatokkal a szerző életéből. Szerencsére nem lett belőle személyes tragédia, a nagy megrázkódtatás irodalmi művet érlelt. Egy csapodár leányzó iránt érzett heves vonzódás viszonzatlansága önmagában magánügy. De az elsőkönyves írónak sikerült olyan regényt írnia, amelyből a magas hőfokú szenvedély és szenvedés érte csendül ki.

Talán nem feltétlenül kell több megrázó csalódást elszünetnie az életben, hogy megvalósítva jövőbeli terveit, újabb kötetrel lépjen a nagy nyilvánosság elé.

Tausz A.

Külföldi irodalom

Dubravka Ugresic:
A feltétel nélküli kapituláció múzeuma*Európa Könyvkiadó, 285 l.*

1500 Ft

Az európai hírű, középnemzedék-beli horvát írónc furcsa könyvcíme megfajtodik a 265. oldalon. A nevezett intézményt a kilencvenes években még látogatták. A németek második világháborús megadásának dokumentumait állították ki benne a szovjet hadtörténetek.

Maga a 125 írásból felépített kötet személyes múzeum: az emlékgyűjtéssel foglalkozó, otthonlan *Dubravka Ugresic* életének tárháza. A mű lassan kialakuló egységét, regényszerűségét hétrészes szerkezete adja ki. Mire eljutunk a végéig, majdnem mindent tudunk a vallomástévőről. Már csak azért is, mert rájövünk, hogy önkerecsése útját jártuk be vele együtt. A belső rezdüléseket s a nagy drámai szenvedélyeket egyaránt végigelemző alkotás sosem válik érdektelenné. Szerzőnk úgy vész el a gyönyörű részletekben, hogy feltárja gazdagságukat, jelentésteli értelmüket. Egyszersmind egy alvajárási biztonságával képes fenntartani érdeklődésünket a folyamatban lévő regény kimenetele iránt.

Politikai háttérű prózánál felmerül a kérdés: ki melyik oldalon kutatja az igazságot? Rokonszenves, hogy írónk sehová sem kötelezi el magát. Arról azonban bőven meggyőző, hogy a hatalom mohóságával szemben őrizzük gyanakvásunkat.

Pontos, olykor kínos, groteszkül reménytelen képet fest az emigráns létezés mindennapjairól. Döbbenetesen érzékelteti az otthonvesztés hiábavaló vergődéseit, kiúttalan próbálkozásait. Rengeteg világban tévelygő művészt és gondolkodó értelmiségit mutat be éles villanásokkal, vagy példázatos történetekkel. Mindenekelőtt persze honfitársaira figyel, tekintet nélkül arra, hogy milyen népcsoporthoz tartoztak az egykori, Tito uralta Jugoszláviában.

Megragadó és megható, ahogy – egyébként bolgár – édesanyjáról és felmenőiről beszél. Lenyűgözően pontos és őszinte, amikor megrajzolja régi barát-női portréját. Velük nem tarthat kapcsolatot, holott évtizedekig voltak egymás megértő támogatói, varázsos játszótársai. Ugyanez a vonzó nyíltság jellemzi szerelmeinek ábrázolását. Akár futó kalandról, akár fájdalom kihűlő, sokéves viszonyról tesz vallomást, ugyanazzal a féltő gondossággal, szeretettel közelít hozzájuk. Ők is részei életé műzeumának, mint a magával hurcolt tárgyak, a meglakott tájak és lakások, s mind a hozzájuk fűződő, eltéphetetlen emlékfoszlányok.

(iszlai)

Czeslaw Milosz:
A kétségbeesés tisztasága*(Válogatott esszé)**Osiris/2000 Budapest, 1999*

1480 Ft

Hosszú utat tett meg az 1911-ben született író, míg az akkor még Oroszországhoz, majd néhány év múlva Lengyelországhoz tartozó Vilnából (Vilniusból) eljutott az Egyesült Államokba. Vilniusban és Párizsban tanult, 1931-ben a Zagary című lengyel lap egyik alapítója. A német megszállás alatt a varsói illegális sajtónak dolgozik, versantológiát szerkeszt az ellenállás költészetéből. Ez az élmény meghatározza költői hangját is: az ún. katasztrofizmus irányzatának képviselője, s költőként a huszadik századi lengyel líra egyik legjelentősebb alakja. A világháború befejezése után előbb Washingtonban, majd Párizsban kulturális attasé, végül emigrál. Franciaországban telepszik le, 1961-ben átmegy az USA-ba, ahol Berkeleyben él és szláv irodalmat tanít. Esszé-kötetének több tanulmányában megemlékezik szülőföldjéről, származásáról, amely egyaránt köti a lengyelekhez és a litvánokhoz. Ironikus távolságtartással, ugyanakkor együttérzéssel ír a kis litván népről Tomás Venclovával való levelezésében. „Világformáló erő nem volt közöttük” – ismeri be a Nobel-díjas

költő, író és publicista (akinek egyébként a díj átadásakor elmondott beszédeit is tartalmazza a kötet). Sokat ír a közép-európai létről, sajátos jegyként határozta meg, hogy a lengyel, cseh és magyar irodalomban állandóan érezhető a történelem jelenléte, a nemzeti emlékezet és veszélyeztetettség érzete. Az egymás közötti villongások dacára létezik egy közép-európai tudat, ami megkülönböztet keleti és nyugati szomszédainktól. Kelet és Nyugat különbségeit taglalja abban a hat előadásból álló sorozatban is, melyet a Harvardon adott elő 1983-ban. A 20. századi költészet megítélésében távoli rokonát, a litván származású francia költőt, Oscar Miloszt idézi: „Vagy egyszerűen korunk költészete, mely nem találja meg közönségét, a 'félreismertek' költészete, a közepszerűké, akik mindannyian vagyunk, kivétel nélkül, s akik még egymást sem olvassuk?” A világirodalom nagyjait elemezve újszerűen értelmezi Dosztojevskij munkásságában Swedenborg hatását, az orosz író meg Sartre politikai gondolkodását. Kiemelten foglalkozik a lengyel irodalom kiváló képviselőjével, Witold Gombrowiczsal valamint Lev Szesztov filozófiájával.

Sz. Zs.

Történelem

Franz Herre:
Ferenc József élete és kora
Magyar Könyvklub, Budapest, 2000. 469 oldal

„Túl korán került hatalomra és túl soká uralkodott” – róják fel a történészek Ferenc Józsefnek, a Monarchia utolsó előtti uralkodójának. Túl fiatalon, alig tizenkilenc évesen szembe kellett néznie a '48-as forradalmakkal birodalma minden sarkában – való igaz, ekkor még a zseniális Metternich oldalán –, és túl öregén és befolyásolhatóan állt végül háborúba, Németországgal karöltve Ferenc Ferdinánd trónörökös meggyilkolása után. A vasszékkel nevelt, mélyen vallásos uralkodót a

bürokrata császár névvel is illeték. Hihetetlen lelkiismerettel és kitartással birkózott egymaga a papírmunkák hadával, úgy vélte, ez uralkodói kötelessége. Franz Herre német történész kellő távolságtartással, a nosztalgiával átszótt legendákat félretéve szemléli az uralkodó életrajzát és tetteit, és bizony kimondja, mikor, miben hibázott, melyik hibájának milyen – akár máig tartó – hatása volt. Mint például Trianonnak. Az európai politikai irányvonalak változásai mellett Herre munkája átfogóan, azaz minden nemzetre és nemzetiségre kiterjedően bemutatja a Monarchia működését, igazgatási elveit. Részrehajlás nélkül elemzi a különféle népek egymás mellett élését, így a magyarok politikáját is, számunkra nem mindig kedvező értékeléssel. Épp ilyen részrehajlás nélkül elemzi a Kaiser und König cselekedeteit is birodalma fontos ügyeiben: milyen lett például nemzetközi megítélése a krími háborúban tanúsított semlegessége után. Miért volt szükségszerű, hogy elveszítse az alakuló Poroszország ellen a königgrätzi, az alakuló Itália ellen a solferinói csatát. Miért nem hallgattak az idők szavára a föderalizmus ügyében, és hogyan akarta birodalmát konzerválni a dualista kormányzással, melyből a magyarokon kívül minden más etnikumot kihagyott. Mennyire időszerűtlen volt, hogy egy ekkora birodalmat hosszú ideig egymaga akart kormányozni, egy személyben dönteni, figyelmen kívül hagyva a minisztereket és a parlamentet. Ugyanakkor erőit is hangsúlyozza: a neveltetéséből és alkataból adódó megbízhatóságot, a munkakedvet és szorgalmat, a kötelességtudást, a sok nemzetben való gondolkodást. Megjegyzi, hogy a Metternich-tanítvány császár által képviselt „megfontolva haladni” elv mégsem hozott tartós sikereket, noha élete végéig elodázta a birodalom összeomlását. Utódra és társra azonban nem talált. Herre hosszasan értekezik annak a két nőnek a személyiségéről, akik a legjelentősebb szerepet játszották az

uralkodó életében: az anyjáról, a bajor Zsófiáról, akinek neveltetését köszönhette, s aki élete végéig mellette állt, s a feleségéről, Sissiről, aki túlságosan fiatalon került a birodalom élére, és egyénisége nem tette alkalmassá az uralkodótársi szerepre. Mint Herre kifejti, a harmincas éveit taposó Ferenc József éppoly sok kudarcot megért már a magánéletben, mint az uralkodói pályán. Magány és munka – e kettő maradt neki. Hosszú uralkodása alatt nemcsak birodalmának mérete, hanem nemzetközi presztízse is egyre csökkent, a nosztalgiával emlegetett „boldog békeidőknek” számos árnyoldala volt, melynek felfedése a történészek feladata.

Sz.Zs.

Képzőművészet

Erney Gyula:
Tárgyvilágunk 1896–1996
Iparművészet-történeti és elméleti vázlatok
Dialóg Campus, Budapest-Pécs, 1998, 318 old., 1980 Ft

A különféle használati tárgyakkal szemben – mióta az ember eszközhasználó lett – nemcsak az az elvárás, hogy praktikusak, egyszóval használhatók legyenek, azaz megfeleljenek a célnak, amelyre létrehozták őket, hanem az is, hogy a szemét is gyönyörködtessék. A huszadik század a célszerűség és az esztétikai elvárások mellett az iparilag előállított tárgyakkal szemben állított egy harmadik követelményt is: a tárgyak vegyenek részt az ún. nonverbális kommunikációban, legyen „üzenetük”, „beszéljenek” magukért és magukról.

Dr. Erney Gyula egyetemi tanár, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének tagja, a Magyar Mérnökakadémia alapító tagja, megannyi tankönyv és szakcikk szerzője, nem éppen friss kiadású, ám az iparművészet, a magyar és egyetemes design-történet iránt érdeklődő laikusok, szakemberek és leendő szakembe-

rek számára gyűjtötte össze az elmúlt három évtizedben írott munkáit.

A kötet cikkeit három nagy témakörbe rendezte a szerző. *A tervezők és tárgyak* című fejezetben a modern design „csecsemőkorát”, illetve „serdülővé”, majd „fiatal felnőtté” válását mutatja be. Igen érdekes látni a század első évtizedeiben készült formatervezett tárgyakat, amelyek a korról is mesélnek, amelyekben megalkották őket. Csak a beavatottak tudják, milyen fontos volt a magyar formatervezési kultúra szempontjából Benczúr Béla, Bozzay Dezső, Kovács Mihály, Dózsa-Farkas András, Juhász László és Rubik Ernő személye és munkássága.

Az *Elmélet a gyakorlatban* című fejezetben a szerző arra keresi a választ, hogy a század harmadik harmadában művészet-e a tárgyformálás, hogy mi a különbség a design és styling között, hogy van-e, s ha igen, milyen a kapcsolat az építészet és a belsőépítészet között, s hogy az esztétikai elvárásoknak melyik tud jobban megfelelni, az iparilag előállított tárgy, vagy a kézműipar által előállított? Ugyancsak ennek a fejezetnek a fő kérdése az is, hogy miként tud megjeleníteni a fogyasztó egyéni ízlése és igény a nagyiparilag előállított termékekénél, ipari „alkotásoknál”?

A kötet utolsó fejezete, a *Kitekintés* segít, hogy rálássunk a magyar iparművészek világban elfoglalt helyére, s hogy a nemzetközi tapasztalatok, tanulságok, kapcsolatok ismeretében a szakemberek meg tudják határozni a jövőben rájuk váró feladatokat.

A kötet szerzője írásait „apró üvegdarabokhoz” hasonlítja, amelyek egyszer talán nagyobb egészé állnak össze, ám ma leginkább a részletek megmutatása a feladatuk. Ezekben a csiszolt üvegekben, akinek van szeme a látásra (és aki figyelmesen olvassa ennek a művészeti ágnak a krónikáját) meglátja az ipari formatervezés, a tárgyalakítás és tárgyalakítás jövőjét is.

-Tpi-

Egészségügy

B. Király Györgyi – Krasznai Éva: Végjáték?
Animula Kiadó, 172 oldal,
1200 forint

Ahogy a szerzőpáros, a szerkesztő-riporter B. Király Györgyi és az egészségügyi témák iránt elkötelezett újságíró-szerkesztő Krasznai Éva nemrégiben megjelent könyvét olvasom, nem tudok szabadulni az oly gyakran emlegetett hasonlattól, miszerint: a cseppben képes megjelenni a tenger, azaz valójában a politikai és gazdasági rendszer-váltás krónikáját (is) megírták a könyv szerzői, mégpedig úgy, ahogy azt az egészségügy zászlóshajó-karavánjának számító tíz országos egészségügyi intézmény „legénysége” látja. Nem másról van szó ugyanis, mint arról: egy olyan országban, mint a mienk, amelynek lakossága elöregetett, amelynek polgárait népbetegesszámba menő halálos kórok tizedelik, ahol a napjainkban születő magyar állampolgároknak szinte a legalacsonyabb várható élettartamuk egész Európában, további életésélyeiket rontja minden olyan kísérlet, átgondolatlan intézkedés, amelyet a döntéshozók visszatérően évek óta az „egészségügy reformja” elnevezéssel illetnek. Egy ilyen országban stratégiai kérdés az egészségügy.

A két újságíró tényfeltáró kötete elkalauzol abba a tíz fekvőbetegellátó országos intézetbe, amelyek átszervezésétől, összevonásától, racioanalizálástól, azaz megszüntetésétől az egészségügy jelenlegi irányítói azt remélik, rengeteg költséget sikerül megtakarítaniuk. Az újságírók sorra kérdezik az intézmények élén álló orvosprofesszorokat, az éhbérért dolgozó orvosokat, nővéreket (sőt a halás betegeket is, akik elsősorban az ezekben az intézményekben koncentrált szakmai tudásnak, a legmagasabb mércével mérhető gyógyítói profizmusnak köszönhetik gyógyulásukat),

hogyan látják a jelent és a jövőt?

A többféle hang a magyar egészségügy többfelvonásos drámájává áll össze. Sejteni lehet, hogy nem sok választ el bennünket a végjátéktól. „A mi életünk lassan abból áll, hogy állandóan ráfordítás-lemzéseket csinálunk. Tükröt tartunk az egészségügy döntéshozói elé, hátha belenéz valaki. Lehet, hogy azért fordulnak el, mert nem szeretik a ronda dolgokat?” – mondja az egyik országos intézmény orvososa Tiborc-szerepében. Persze nem csak ő nem kap választ kérdéseire az elérhetetlen magasságban trónoló magaságos hivatalnokoktól. Kollégái sem, akik féltik a különféle átgondolatlan reformtervek és intézkedések morális és lelki következményeitől a magyar egészségügyet, az oly sokat emlegetett polgárokat. „Emocionálisan is megvisel bennünket az egymásnak ellentmondó hírek áradata az intézet(ek) megszűnéséről, átalakulásáról. Nekünk szükségünk van az érzelmeinkre, hiszen rendkívül súlyos állapotban lévő betegekben kell tartanunk a lelket, ezeket az embereket kell meggyőznünk arról, hogy működjenek együtt velünk.”

A *Végjáték?* című oknyomozó riportkötetből kiderül, hogy nem az országos intézetek belügyéről van szó, hanem a gyógyítás jövőjéről is, hiszen a „TÍZEK” a kutatásban, az orvosképzésben, a szakképzésben is vezető szerepet vállaltak az elmúlt évtizedekben. Valamennyiünk érdeke (lenne) tehát, hogy rangos és színvonalas intézmények ne essenek áldozatul rövidtávú és rövidlátó döntéshozói elvárásoknak, reformötleteknek, hogy ne a manapság mindenekfelett álló monetáris szempontok mentén szervezzék át ezeket a gyógyító centrumokat (és a magyar egészségügyet).

A könyv egyébként nemcsak a mazochista egészségügyi dolgozók, hanem az önértékes szavazópolgárok számára is ajánlott olvasmány...

T. Puskás

Kriminológia

Áldozatvédelem
(Szakkönyv a bűncselekmények áldozataival foglalkozók számára), BM Kiadó, 870 Ft

E tanulmánykötet szerzői olyan pszichológusok, kriminológusok, ügyészek, rendőrezredek, akik évek óta részt vesznek a hazai áldozatvédelmi kutatásokban. A magyar büntetőjog neves képviselői állást foglalnak az áldozatvédelem problematikájában, beszámolnak a hazai helyzetről, az áldozatok jogainak érvényesítési lehetőségeiről. Őt megye büntetőjogi kollégiumának álláspontját közlik, ezzel széles körű áttekintést adnak a sértettek eljárásjogi helyzetéről. Tájékoztatnak az 1998 óta működő Áldozatvédelmi Iroda tevékenységéről, melynek legfőbb feladata az áldozattal való emberségesebb bánásmód kialakítása és koordinálása. Megfogalmazzák azokat a belügyi és rendőrségi szabályokat, melyek a rendőrség elsődleges teendőit kijelölik az áldozatokkal szemben. Kiemelt helyen szerepelnek a gyermekkorú áldozatok, a szexuális bűntényt átélt személyek, valamint a külföldi turisták. A tanulmánykötet egy része szöveggyűjtemény. Kivonatosan közreadják benne a nemzetközi joganyagból azokat a jogforrásokat, melyek alapvető szabálynak tekinthetők (pl. hatalommal való visszaélés, gyermekek jogai, családon belüli erőszak, emberkereskedelem és gyermekek szexuális kizsákmányolása). Bemutatják az Egyesült Királyságban elfogadott Áldozatok Chartáját is, mely útmutatásul szolgálhat minden áldozatvédelmi szervnek. Közzé teszik azt a magyar fejlesztésű pszichológiai programot, amelyet az áldozatokkal foglalkozó rendőrök számára kötelezővé tettek. Végül referálnak a társadalmi áldozatvédelemről, az Európai Áldozatvédő Fórum tevékenysége, és a német Weisse Ring szolgáltatásai mellett ismertetik a magyarországi Fehér Gyűrű Közhasznú Egyesület alapszabályát és működését. A

kötet végén szereplő tucatnyi áldozatvédelemmel foglalkozó társadalmi szervezet elsősorban a nők, gyermekek és kisebbség jogait képviseli.

Sz.Zs.

Szakácskönyv

Nádas György–Boncz Géza: Fogjuk a hasunkat
Jókedvű szakácskönyv
W. Stocker Kft, 2000
168 oldal, 1250 Ft

Nádas György Krúdy Gyula nyomába kíván szegődni. Már-mint a kulináris élvezetek terén. Most Boncz Gézával e szakácskönyvvel jelentkeztek. A folytatást a híres koktél-bajnokkal tervezi, beavatva az olvasókat a koktél-készítés rejtelmeibe. De még ez év végén amolyan „krúdys” bolyongásra készül, felkeresve kisvendéglőket, kocsmákat, bohémtanyákat, ahová minden ingyencnek illik betérnie. A tervezett kiadványban nemcsak ingerlő étek, hanem izes adomák is sorjáznak majd.

A jókedvű szakácskönyv nem egyszerű humorforrás. Sőt, a szerzők állítják, hogy a főzés tudománya komoly dolog, tehát: receptben nem ismernek tréfát!

De a vidámság is jelen van a kötetben. A levesek, sülték, édességek felsorolását minden fejezet előtt humoros címszavakkal fűszerezik. A választékot illetően a szerzőpáros saját tapasztalatai gazdag tárházából merített, így főleg Pest megyei és szegedi gyűjtésekből származó leírásokat adnak közre. Emellett szerepeltetik a baráti és családi kör specialitásait is. Többek között Koós János és Bajor Imre, valamint gyermekeik, Nádas Gabi és Boncz Dani kedvenc fogásait is.

Mivel ajándékozhatja meg az olvasót egy derűs hangvételű szakácskönyv? Lila Akác – a szerzők egyik legkedvesebb éttermének – tulajdonosa szerint: „egy jól elkészített étel, egy szépen megterített asztal, egy jó nevetés meghosszabbíthatja az életet.” Ha belegondolunk, ez nem is kevés.

Tausz Anikó

A H OLNAP KIADÓ ÚJDONSÁGAI

SZABÓ MAGDA
Sziget-kék
1+1 szín, 186 oldal,
kötve, 990 Ft
A kötetet
SZÁNTÓ PIROSKA
rajzai díszítik

TERKÁNSZKY JÓZSI JENŐ
Misi mókus kalandjai
2+2 szín
120 oldal, kötve
1200 Ft

Kezdők Svéd Nyelvkönyve
A Kezdők Nyelvkönyve
sorozat új kötete
134 oldal, 4+4 szín
1200 Ft

HANS SEBALD
**Boszorkányok
hajdan és ma**
284 oldal, kötve
1690 Ft

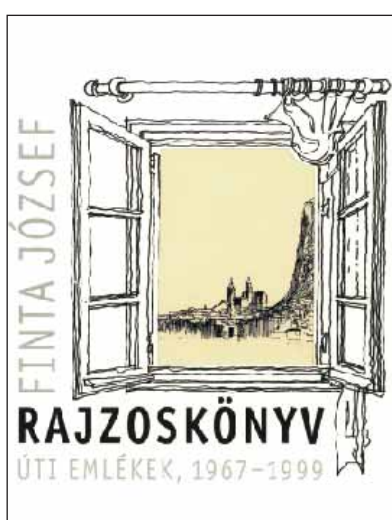
PÉCSVÁRADI GÁBOR
Jeruzsálemi utazás
272 oldal, kötve
1690 Ft

A KÖTETEK MEGRENDELHETŐK:

HOLNAP KIADÓ 1111 Bp., Zenta u. 5. T/F: 466-6928, Holikon Könyvesbolt 1111 Bp., Zenta u. 5. 209-4694, TAN-TÁRS KÖNYVKERESKEDÉS 1072 Bp., Nyár u. 14. T/F: 322-9846

Finta József, a kortárs magyar építészlet egyik legjelentősebb alkotója, valaha festőnek, grafikusnak készült. Utazási élményeit megörökítő rajzai az épített világ „lelkének” virtuóz lenyomatai. Ezekből és verseiből ad ízelítőt a

RAJZOSKÖNYV,
amelynek előszavát
Dobai Péter írta.
200 oldal, 3500 Ft

Megrendelhető: Finta Stúdió
1055 Budapest, Szent István krt. 11.
Telefon: 374-3377

A KORTÁRS KIADÓ ÚJ KÖNYVEI

Fábián László: Madaraskönyv. 160 oldal, 1100 Ft.
Mozgalmas történetekben, megragadó képsorokban jelennek meg e kötet novelláiban a madarak. Am a pompázatos madárvilág nem mindig maga a tárgy, hanem gyakran beszédes díszlete, kiindulópontja feszült légtörő, izgalmas, fordulatokban bővelkedő történeteknek.

Gróh Gáspár: Egymásért vagyunk. 260 oldal, 1300 Ft.
Két évtizedes tanulmányírói, kritikus munkásságának legjavát gyűjtötte kötetbe a szerző. Írásainak tematikája sokszínű: többek között Csáth Géza és Cs. Szabó László, Csoóri Sándor és Mészöly Miklós, Esterházy Péter, Baka István, Závada Pál vagy Ágh István életműve és könyvei vizsgálódásainak tárgya.

Varga Imre: Zen Benedek. 320 oldal, 1560 Ft.
A költő-prózaíró naplójában egy németországi buddhista kolostorban töltött hónapokról számol be. Egy olyan tisztább élet lehetőségét ismerjük meg a műből, amelyben a türelem, a bölcsesség, a tisztaság és a mértékletesség a valódi értékek.

A könyvek megrendelhetők: Kortárs Kiadó
1062 Budapest, Bajza utca 18. Telefon/fax: 342-116

ALEXANDRA a könyváruház

*Ez nem csak egy
könyvesbolt:
több annál!*

ALEXANDRA

Júniusban már a 10. ALEXANDRA Könyváruház nyitotta meg kapuit. Így az ország valamennyi főbb régiójában megtalálhatóak vagyunk 400m²-nél is nagyobb alapterületű, kb. 8000 könyvcímet felsorakoztató, több ezer fajta CD-ben, videóban bővelkedő áruházainkkal.

Győződjön meg róla Ön is!

A Pécsi Direkt Kft. üzletei:

Könyvesboltjaink:

Budapest:

Csepel Plaza, Rákóczi u. 154-170 Tel: 1/ 278-2112

Pécs:

ABcD Könyvesbolt, Széchenyi tér 1. Tel: 72/ 510-418
Betűdzsungel Könyvesbolt, Király u. 7. Tel: 72/ 210-568
Seneca Könyvesbolt, Rákóczi út. 39/A Tel: 72/ 516-596

Alexandra Könyváruházaink:

Budapest:

Lurdy-Ház, Könyves K. krt. 12-14. Tel: 1/216-6722
Eurocenter Óbuda, III. ker. Bécsi út 154. Tel: 1/ 437-4659

Debrecen:

Debrecen Plaza, Péterfia u. 18. Tel: 52/ 456-922

Győr:

Győr Plaza, Vasvári u. 1/a. Tel: 96/ 410-588

Kecskemét:

Pólus Róna, Dunaföldvári u. 1. Tel: 76/ 516-682

Miskolc:

Miskolc Plaza, Szentpáli u. 2-6. Tel: 46/ 506-628

Mohács:

Szabadság u. 26. Tel: 69/ 311-451

Pécs:

Pécs Plaza, Megyeri út. 76. Tel: 72/ 439-837

Szeged:

Szeged Plaza, Kossuth L. sugárút. 119. Tel: 62/ 556-460

Székesfehérvár:

Alba Plaza, Palotai u. 1-3. Tel: 22/ 500-468

(Folytatjuk...)

Megjelent könyvek

2000. június 16–29.

A

A biológiai növényvédelem alapjai. Növénykórokozók, kártevő állatok és gyomnövények ellen. Mezőgazda. ISBN: 963-9239-57-7 fűzött: 1900 Ft

Acarya, Avadhutika Anandamitra: Túl a tudatfölföttin. Az elme titkai. Ananda és Lotus BT. (Ananda Marga Könyvek 3.) ISBN: 963-85961-1-2 fűzött: 690 Ft

A családjog kézikönyve. 1. köt. 3. átd. kiad. HVG-ORAC. ISBN: 963-9023-58-0 fűzött: 6720 Ft (1-2.köt.)

A családjog kézikönyve. 2. köt. 3. átd. kiad. HVG-ORAC. ISBN: 963-9023-58-0 fűzött:

Ady Endre: Ady Endre összes versei. 1. köt., Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 36. köt.) ISBN: 963-427-055-7 kőitött:

Ady Endre: Ady Endre összes versei. 2. köt., Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 37. köt.) ISBN: 963-427-056-5 kőitött:

Ady Endre: Ady Endre összes versei. 3. köt., Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 38. köt.) ISBN: 963-427-057-3 kőitött:

Ágh István: Ágh István válogatott versei. Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 89. köt.) ISBN: 963-427-379-3 kőitött: 2900 Ft

A kommunizmus fekete könyve. Büntény, terror, megtorlás. Napvilág. ISBN: 963-9175-09-9 kőitött: 4600 Ft

Álomban, ködben, harmatban. Antológia. Alterra. ISBN: 963-9032-92-1 fűzött: 1100 Ft

Altman, Jack: Franciaország. 9. kiad. Welcome. (Berlitz útikönyvek) ISBN: 963-7585-35-4 fűzött: 1850 Ft

Altman, Jack: Olaszország. 5. kiad. Welcome. (Berlitz útikönyvek) ISBN: 963-7585-46-X fűzött: 1850 Ft

A magyar népi tánczene. Tanulmányok. Planétás. (Jelenlévő múlt) ISBN: 963-9014-71-0 kőitött: 3200 Ft

A megtalált alkotmány? A magyar alapjogi bíráskodás első kilenc éve. Indok. (Fundamentum könyvek) ISBN: 963-00-3359-3 kőitött: 1950 Ft

A művészet története. 5. köt. A gótika. M. Könyvklub. ISBN: 963-547-108-4 kőitött: 3590 Ft

A művészet története. 6. köt. A korai reneszánsz Itáliában. M. Könyvklub. ISBN: 963-547-109-2 kőitött: 3590 Ft

Anandamurti, Shrii Shrii: Az Élet etikája. Ananda és Lotus BT. (Ananda Marga Könyvek 1.) ISBN: 963-85961-0-4 fűzött: 490 Ft

Antalfy Erzsébet: Gombóc és a varázsdoboz. Antalfy Erzsébet meséi. Bába. (Tisza hangja 60.)

ISBN: 963-9144-70-3 fűzött: 498 Ft

Antall Péter – Gedai Csaba – Soltész István: Hungarian royal cities. Gabo. ISBN: 963-9237-19-1 kőitött: 3990 Ft

Antall Péter – Gedai Csaba – Soltész István: Magyar királyi városok. Gabo. ISBN: 963-9237-18-3 kőitött: 3490 Ft

Antall Péter – Gedai Csaba – Soltész István: Ungarische Königstädte. Gabo. ISBN: 963-9237-20-5 kőitött: 3990 Ft

A Petőfi Sándor Városi Könyvtár 50 éve, 1949–1999. Emlékkönyv. Kiskunfélegyháza, Petőfi Vár. Kvt. ISBN: 963-03-7772-1 fűzött: 1167 Ft

Arany János: Az elveszett alkotmány. Toldi, Toldi estéje, Daliás idők. 4. köt. (A magyar költészet kincsestára 4. köt.) ISBN: 963-7519-72-8 kőitött: 2500 Ft

Arany János: Kisebb költemények, 1839–1859. 1. köt. (A magyar költészet kincsestára 1. köt.) ISBN: 963-7519-69-9 kőitött: 5000 Ft a 2. kötetrel együtt

Arany János: Kisebb költemények, 1860–1882, idegen költőkből, zsengek, törmelékek, Arany-nak tulajdonított versek, Csaba-trilógia. 2. köt. (A magyar költészet kincsestára 2. köt.) ISBN: 963-7519-70-X kőitött: 5000 Ft az 1. kötetrel együtt

Arany János: Költői beszédek és beszélytörödékek. 3. köt. (A magyar költészet kincsestára 3. köt.) ISBN: 963-7519-71-8 kőitött: 2500 Ft

Arany János: Toldi szerelme. 5. köt. (A magyar költészet kincsestára 5. köt.) ISBN: 963-7519-73-4 kőitött: 2500 Ft

Arató Mihály: Mindennapi szorongásaink. A jó, a rossz és a gonosz: a félelemtől a főbiáig. Grafit. ISBN: 963-85488-5-1 fűzött: 1480 Ft

Archleb Gály Tamara: Ugye, ez nem igaz? Versek. AB-Art. ISBN: 80-88763-91-6 fűzött: 490 Ft

Arcképes miniatűrök. 1. köt. I. e. 1350 – i. sz. 1750. Oláh – Lestár. ISBN: 963-640-562-X kőitött: 3500 Ft

Arlés, Paul: A McDonald's gyermekei. A világ McDonaldizálódása. L'Harmattan. ISBN: 963-00-2723-2 fűzött: 1350 Ft

A Szekszárdi-domság, a Dél-Sárköz és a Gemencl-erdő turistatérképe: Wanderkarte = tourist map = carte touristique. M. 1: 40 000. Cartographia. ISBN: 963-352-126-2 CM550 Ft

A szociáldemokrácia vitatott öröksége. [Tanulmányok, dokumentumok]. Századvég. (Tollforgó / a Századvég Kiadó publicisztikai sorozata 3.) ISBN: 963-9211-06-0 fűzött: 616 Ft

Athens = Athen = Athénés = Athén. M. 1: 12 000. city = Innenstadt = centre = belváros. M. 1: 8400. Cartographia. ISBN: 963-352-702-3 CM750 Ft

Auth Andrea: Álomgróf. Zúg a lélekharang, de te álmoldj tovább. Alterra. ISBN: 963-9032-94-8 fűzött: 1100 Ft

B

Bán Mór: A vérszemű csillag. Nomádkirály-ciklus 2. regény. Cherubion. (Osiris könyvek 70.) ISBN: 963-9110-84-1 fűzött: 898 Ft

Barbusse, Henri: Jézus. Nótárius. ISBN: 963-7503-41-2 kőitött: 980 Ft

Beaumont, Émilie – Pimont, Marie-Renée: Szünidei mulatságok. Passage. ISBN: 963-228-059-8 kőitött: 1940 Ft

Bebesi György – Turf Katalin, B.: Egyetemes művelődéstörténeti segédkiadvány és lexikonok. Középiskolák és tanítóképző főiskolák számára. Szekszárd, IPF. fűzött: 1000 Ft

Bebesi György – Turf Katalin, B.: Honismeret. Magyar történelem a kezdetektől napjainkig: főiskolai jegyzet. Szekszárd, IPF. fűzött: 1167 Ft

Bencédy József: Sajtónyelv. Sajtóház K. (Sajtókönyvtár) ISBN: 963-9309-00-1 fűzött: 1500 Ft

Benedek Szabolcs – Bárány Andrea: McCartney. Paul McCartney élete napjainkig. Halász és Fiai. (Dekameron könyvek) ISBN: 963-9699-85-5 kőitött: 2590 Ft

Best, Jason: Róma. 2. kiad. Welcome. (Berlitz útikönyvek) ISBN: 963-7585-39-7 fűzött: 1850 Ft

Bettes István: Szép tündöklő csillag. 2. köt. Lili-um Aurum. ISBN: 80-8062-038-5 kőitött: 880 Ft

Bettes István: Szép tündöklő csillag. 3. köt. Lili-um Aurum. ISBN: 80-8062-039-3 kőitött: 880 Ft

Bodszár Erzsébet, P.: Földfordulás. Nibo Bt. ISBN: 963-00-3157-4 fűzött: 600 Ft

Böjthe Ferenc: Királykő-hegység. Turisztikai kalauz. Csikszereada, Pallas-Akadémia. (Erdély hegyei 12.) ISBN: 973-9287-78-6 fűzött: 1500 Ft

Bolton Ervin: Visszaszámlálás. A Berényi klán. Park. (Barátok közt könyvek 1.) ISBN: 963-530-479-X fűzött: 1200 Ft

Borl Imre: A jugoszlávai magyar irodalom története. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0469-0 kőitött: 3500 Ft

Borl Imre: Identitáskeresésben. Művelődéstörténeti tanulmányok – művelődéspolitikai cikkek. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0498-4 fűzött: 2500 Ft

Borl Imre: Krónikák írókról, könyvekről. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0410-0 fűzött: 1750 Ft

Borl Imre: Szociográfiai nyomában. Írások szociográfiairól. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0487-9 fűzött: 1100 Ft

Borl Mária – Mihályi Katalin – Szántó Márta: "Boldog gyermekkor idézek". Vajdasági írók vallomásai. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0497-6 fűzött: 2100 Ft

Breschke, Joachim: Hálás szabadnövények. 2. kiad. Cser K. (Csináld magad) ISBN: 963-9003-91-3 fűzött: 1698 Ft

Brunner, Earleen – Welsh, Ken – Bernstein, Ken: Spanyol tengerpart. Costa del Sol. Costa Brava. Costa Dorada. 3. kiad. Welcome. (Berlitz útikönyvek) ISBN: 963-7585-32-X fűzött: 1850 Ft

Brussels = Brussel = Bruxelles = Brüssel = Brüsszel. M. 1: 10 000. Cartographia. ISBN: 963-352-749-X CM750 Ft

Buda Béla: Mentálhigiéne. A lelki egészség társadalmi, munkaszervezeti, pszichokulturális és gyakorlati vetületei: tanulmánygyűjtemény. Animula K. ISBN: 963-808-955-5 fűzött: 2200 Ft

Butler, Mary: Vihar a szavannán. Kornétás. ISBN: 963-7843-81-7 kőitött: 1900 Ft

C

Carroll, Leo – Tober, Jan: Indigó gyerekek. Az új gyermekek már köztünk vannak. Mandala Veda. ISBN: 963-86018-6-8 fűzött: 1390 Ft

Chant, Chris: A II. világháború német harci repülő. Hajja. (20. századi hadtörténet) ISBN: 963-9037-96-6 kőitött: 2800 Ft

Chopra, Deepak: Az élet hét törvénye. A teremtő gazdagság forrása. Édesvíz. ISBN: 963-528-461-6 fűzött: 1100 Ft

Christie, Agatha: Az óriás kenyere. 1. köt., HungaLibri. (Hunga-könyvek) ISBN: 963-9163-14-7 kőitött: 1996. – Ft (1-2.köt.)

Christie, Agatha: Az óriás kenyere. 2. köt. HungaLibri. (Hunga-könyvek) ISBN: 963-9163-24-4 fűzött:

Coué, Emil – Baudouin, Charles: Gyógyíts lelked erejével. Emil Coué Mo. Pozitív Gondolkodásért Egyes. ISBN: 963-04-8249-5 fűzött: 1590 Ft

Cunningham, Michael: Otthon a világ végén. Ulpus-ház. ISBN: 963-86079-1-2 fűzött: 1680 Ft

Cs

Csáky S. Piroška: A Fórum Könyvkiadó bibliográfiája, 1984–1999. Újvidék, Fórum. ISBN: 86-323-0495-X fűzött: 1800 Ft

Cseke Zoltán: Mese a harmadik évezredről. Magyar a Magyarért Alapítvány – Kapu Kv. ISBN: 963-00-2896-4 fűzött: 1380 Ft

Csokonai Vitéz Mihály: Csokonai Vitéz Mihály költeményei és versfordításai. 1. köt., Unikornis. (A magyar költészet kincsestára 6. köt.) ISBN: 963-7519-94-7 kőitött:

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével, mert az előfizetés – a legkényelmesebb, ugyanis a kézbesítő az Ön otthonába juttatja el a lapot, – a leggyorsabb, mert a megjelenő lapszámokat az árusítás megkezdésével egyidejűleg kapja kézhez,

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

– a legbiztosabb, mert véletlenül sem marad ki egy lapszám a sorozatból,

– a legkedvezőbb, mert az előfizetők kedvezményes áron kapja a lapot.

Sokat emlegetett adat, hogy Magyarországon évente kb. 9000 különböző könyv jelenik meg, a tankönyveket nem számítva, de nem mindenki gondol bele abba, hogy ez átlagosan óránként egy, napi 24, heti 168 könyv megjelenését jelenti. Nagyon nagy szám ez, ennyi könyvújdonosság között az eligazodás már nem lehetséges segítség nélkül, és ez a segítség a Könyvhét. Legyen Ön is rendszeres olvasónk, barátunk, előfizetőnk, fizesse elő lapunkat, hogy naprakészen tájékozott lehessen a kulturális élet egy jelentős területén, a könyvek világában.

A Könyvhetet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

SUNBOOKS HÍREK

Gondos tárolás, pontos és megbízható szállítás

Milyen logisztikai szolgáltatásra van szükségük a könyvpiac szereplőinek? A kiadók számára alapvető fontosságú, hogy könyveik megfelelő körülmények között legyenek tárolva – a kereskedők pedig a megrendelt könyvekhez szeretnének hozzájutni időben és kifogástalan minőségben.

A Magyar Posta vezetőitől kapott tájékoztatás szerint a budaörsi raktárbázisban a könyveket raklapos elhelyezéssel, megfelelő állandó páratartalom mellett, pormentesen tudják tárolni. Így garantált, hogy jó minőségű könyvek kerülnek kiszállításra.

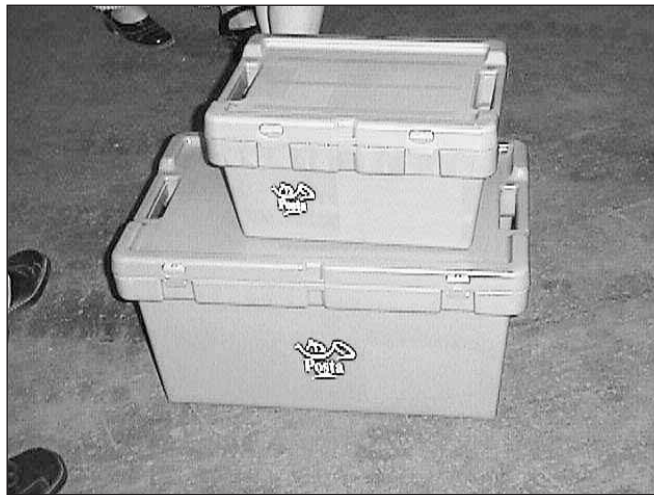
A kiszállítás előtt többször ellenőrzik, hogy a szállítóládában a kereskedő által megrendelt könyvek legyenek a kért mennyiségben. Nagyfokú pontosságot biztosít, hogy a kiszedés folyamata rádióhullámmal működő vonalkód-leolvasókra épül.

A könyvek kiszállítása német gyártmányú por- és folyadékmentesen záródó, ütésálló szállítóládákban történik. A ládába helyezett könyvek mozgását, ütődését buborékfóliás üregkitöltéssel akadályozzák meg, és a ládákat a biztonságos szállítás érdekében minősített (MABISZ) műanyagpánttal (plomba) zárják le. A teljes készlet a tárolás és kiszállítás ideje alatt biztosítva van.

A posta logisztikai felkészültsége következtében képes nagy tömegben, rendszeresen, az ország bármely pontjára szállítani – jelenleg 3200 településsel áll mindennapi kapcsolatban. A 12 óráig beérkező megrendeléseket zökkenőmentesen tudja teljesíteni 24 órán belül.

Sunbooks Kft.

1137 Budapest, Szent István krt. 18. , Tel.: 452-1770, Fax: 452-1701

A Kairosz Kiadó ajánlata

Molnár Tamás

A pogányság kísértése

A/5, 210 oldal, kartonált 1750 Ft
Molnár Tamás nemzetközi híru filozófus a Yale Egyetem nyugalmazott tanára, idén Széchenyi-díjjal tüntették ki.

Sebők Éva

Félsötét

Fr/5, 120 oldal kb. 1000 Ft

A szerző már több verseskötetet és gyermekkönyvet jelentetett meg. Munkáit egyidejűleg jellemzi egyfajta fanynar, groteszk íz és a megkapó követlenség. Kierlelt, egyéni hangulatú költészetével újra megajándékozta olvasóit.

Takács Gyula

Jelenések könyve

B/5, 521 oldal, kartonált 2800 Ft
Takács Gyula könyve több katolikus egyetemen tananyagként szerepel. Nagy felkészültséggel, a külföldi szakirodalom ismeretével megírt

könyve, a történelmi háttér pontos megvilágításával vezeti be olvasóját az Újszövetség legnehezebben értelmezhető, de jövőnk szempontjából talán legfontosabb fejezetébe. A függeléként közölt bibliai szöveg a könyv rendszere szerint strukturált változatban segíti a használhatóságát.

Tóth Gy. László

„Politikailag korrekt”

Balliberális eszmefuttatások határok nélkül

Fr/5, 186 oldal, kartonált 1400 Ft

Tőkéczi László

Tisza István eszmei, politikai arca

Fr/5, 240 oldal, kartonált 1700 Ft

Tisza István személyét sokan még mindig a háborús fanatizmussal azonosítják, pedig már elég sokan tudják, hogy ő végig ellenezte a háborút. Aligha volt nála végiggondoltabban klasszikus liberális politikus.

SCOLAR
KIADÓ

A 007-es visszatér – legalábbis a
Scolar Kiadó könyvkiadásában.

Pihenjen a James Bond
sorozat három kötetével!

SCOLAR
KIADÓ

**Ian Fleming: Dr. No, Voodoo
és Raymond Benson: A világ nem elég**

Fleming az 1950-es években teremtette meg a XX. század második felének legnépszerűbb hőstípusát, James Bondot. A vagány, szívtipró, pókerarcú kém a brit titkosszolgálat ügynöke a legképtelenebb helyzetből is elegánsan, higgadtan kerül ki. Az izgalmas, fordulatos, kalandokban bővelkedő kötetek a hidegháború vészterhes, egy harmadik világháború veszélyeitől beármékolt időszakába repítik az olvasót, és szembesítik az emberi kapzsisággal, a bosszúval, a nukleáris fenyegetéssel, a legmodernebb technikát felhasználó terrorizmussal – hogy csak a legfontosabbakat említsük.

**A három kötet ára együtt most csak 1490 Ft,
az egyes kötetek ára 980 Ft.**

Kapható a kiadónál és a könyvesboltokban.

Scolar Kiadó

1114 Budapest, Bartók Béla út 7.

Tel.: 386-2946, fax: 466-7648, e-mail: scolar@scolar.hu

Könyveink minden nagyobb könyvesboltban és a kiadónál kaphatók.
Címünk: 1134 Budapest, Apály u. 2/B. Tel./fax: 359-9825

AZ EURÓPA KÖNYVKIADÓ JÚLIUSI AJÁNLATA

Bernard Cornwell:

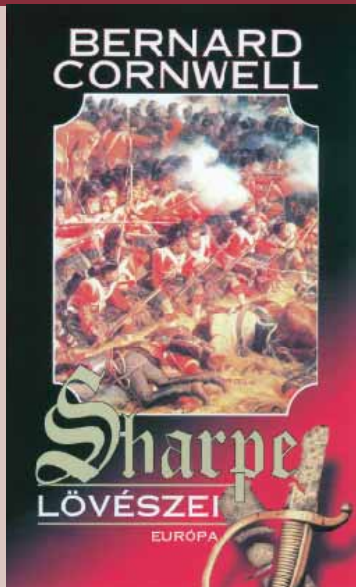
Sharpe lövészei 1200 Ft

Sharpe kincse 2900 Ft

Kedves Olvasók, hölgyek és urak (mert a hölgyek is érintve vannak itt), ismerkedjenek meg Richard Sharpe-pal, új történelmi-háborús regénysorozatunk főhősével. Származása, neveltetése és modora bizony hagy némi kívánnivalót: egy szajha törvénytelen gyermeke, a börtön elől menekült az angol hadseregbe, nem a szavak embere, ám tizenöt leszolgált év után közlegényből immár hadnagy lett, és ezt kevesen érték el az 1800-as évek elején.

Most itt áll, a jószerint végzetes vereséget szenvedett angol haderő utódéjeként, két szakasz lövéssel, spanyol földön – szemben vele pedig Napóleon dicső, győztes serege. Ha elkísérik, Önök is végigharcolhatják Sir Arthur Wellesley, azaz Wellington herceg összes csatáit, egészen Waterlooig.

Kalandra fel!

Paul Auster: Leviathan

Ára: 1700 Ft

Italo Calvino: A keresztezett sorsok kastélya

Ára: 950 Ft

Edwidge Danticat: Vér és cukornád

Ára: 1500 Ft

Robertson Davies: A lázadó angyalok

Ára: 1900 Ft

Gerald Durrell: A bafuti kopók

(Vidám Könyvek) Ára: 980 Ft

C. G. Jung: Bevezetés a tudattalan pszichológiájába

Ára: 980 Ft

Erich Kästner: Fabian

Ára: 950 Ft

Stephen King: Halálos árnyék

Ára: 1200 Ft

Jerzy Kosinski: Flipper

Ára: 1800 Ft

Jayne Ann Krentz: Bízz bennem

Ára: 980 Ft

Gregor Pjatigorszki: Csellóval a világ körül

Ára: 1700 Ft

Salman Rushdie: Harun és a mesék tengere

Ára: 1300 Ft

J. D. Salinger: Zabhegyező

(Diákkönyvtár sorozat) Ára: 500 Ft

Újdonságaink megtalálhatók az Európa könyvesboltban (1081 Budapest, József krt. 18. Telefon: 334-21-12), a terjesztőket, viszonteladókat az Európa raktárház (1134 Budapest, Váci út 19. Telefon/fax: 320-94-55) szolgálja ki.

Millenniumi Könyvtár

„egy könyvtár épp elég királyság”

A Balassi, Európa, Jelenkor, Magvető, Osiris, Püski és Talentum kiadók ünnepi vállalkozása a

Millenniumi Könyvtár sorozat.

2001. augusztusáig 156 kötetben a klasszikus magyar irodalom gyöngyszemeit adjuk közre elegáns borítóval, kemény táblába kötve, mégis alacsony áron.

A *Millenniumi Könyvtár* kötetei egy jó házi könyvtár alapjául szolgálhatnak. A könyvek tartalmazzák a szerző rövid életrajzát, irodalomjegyzéket, szövegmagyarázatokat és jegyzeteket is.

Kiknek ajánljuk a sorozatot?

Mindenkinek, aki

- meg akarja ismerni a magyar irodalmat
- újra akarja olvasni klasszikusainkat
- új felfedezésekre vágyik.

Megjelenés:

1999-ben 36 kötet, 500 Ft-os áron,

2000-ben 80 kötet, 590 Ft-os áron,

2001-ben 40 kötet, 680 Ft-os áron.

Kedvezményes előfizetés az Osiris Könyvklubban

Sorozatonként 25% kedvezménnyel fizethet elő, ha személyesen veszi át a könyveket.

- **A, B vagy C sorozat** 6000 Ft helyett 4500 Ft (A sorozat: 1-12, B sorozat: 13-24. C sorozat: 25-36.)
- **D vagy E sorozat** 11 800 Ft helyett 8850 Ft (D sorozat: 37-56. E sorozat: 57-76.)

Sorozatonként 15% kedvezménnyel fizethet elő postai szállítással.

- **A, B vagy C sorozat** 6000 Ft helyett 5100 Ft
- **D vagy E sorozat** 11 800 Ft helyett 10 000 Ft.

- Teljes sorozat •

A *Millenniumi Könyvtár* teljes sorozata 30% kedvezménnyel fizethető elő.

- **T sorozat** (1-156. kötet) 92 400 Ft helyett 54 000 Ft.

A postaköltséget a kiadó átvállalja.

Osiris Könyvklub 1053 Budapest, Veres Pálné u. 4-6. Nyitva hétfőtől péntekig 10-18 óráig.
Telefon és fax: 267-6241, 318-2516, e-mail: osiris3@mail.datanet.hu